

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL.
CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) XII.

BUENOS AIRES, 15 DE AGOSTO (AVGUSTA) DE 1941

Núm. (Štev.) 29

NAROCNINA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.-; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Slovanska zveza

Preteklo nedeljo, 10. t. m. se je vršil v Moskvi zanimiv zbor. Sestali so se možje iz vseh slovanskih narodov in razpravljali o danes najvažnejšem slovanskem vprašanju: o boju proti nacistični Nemčiji, ki je podjarmila že vse slovanske narode razen Velikorusov ter enega dela Belorusov in Ukrajincev, in ki si prizadeva spremeniti vse slovanske ljudi v nemške sužnje. Navzočni so bili zastopniki slovanskih narodov Rusije ter Poljaki, Čehi, Slovaki, Srbi, Bolgari, Hrvati in Slovenci, kakor javljajo brzojavna poročila.

Zbor je otvoril ruski akademik Aleksij Tolstoj, vnuk velikega misleca in pisatelja Leva Tolstega. Dejal je, med drugim: "Slovanski narodi se morajo združiti za čimprejše in temeljito vničenje nemških fašistov. Ustanoviti se mora zveza slovanskih narodov, sloneča na skupnem namenu vseh Slovanov, ki mora biti: zlom hitlerizma. Hitler je svoj program obrazložil v knjigi "Mein Kampf": zaslužiti hoče vse slovanske narode. Naš boj je na življenje in smrt. Združiti moramo vse sile, da si izvojujemo pravico do mirnega in svobodnega življenja".

Aleksij Tolstoj je obrazložil, da morajo biti v takšni zvezi slovanskih narodov, kakor jo on predlaga, vsi narodi enakopravni, neglede na njihovo številčno in gospodarsko moč in brez ozira na njihov notranji državni red. Zato je v imenu današnje Rusije zavrnil staro idejo vseslovanstva. Rekel je: "Odločno in trdno zavračamo vseslovanstvo misel kot reakcionarno težnjo, katera je v popolnem nasprotju z vzvišenim načelom enakopravnosti narodov ter svobodnega razvoja držav, in ki jo je ruski carizem izrabljal za svoje imperialistične namene".

Zborovalci so to izjavo soglasno odobrili.

Zelo verjetno je, da bo marsikateri naš čitatelj bral z velikim razočaranjem besede Aleksija Tolstega. Za mnoge naše ljudi je bil ideal vseslovanstva že od nekdaj nedotakljiv, naravnost svet, in to tembolj, čim bolj gosta je bila megla, ki ga je obdajala. Slovani vkup, pa bomo največja sila v Evropi in rešili bomo vse slovanske brate, ki so sedaj sužnji drugih narodov! To je za naše ljudi pomenilo vseslovanstvo in nikoli se niso vpraševali, kako naj bi se Slovani vkup spravili. Vsikdar smo se zamerili, kadar smo skušali redčiti meglo, ki je obdajala vseslovanstvo pri nas. Našega človeka si užalil tako, kakor da si mu mater preklel, če si mu skušal dopovedati, da so glede vseslovanstva iskreno mislili samo mali slovanski narodi, moskovski politiki pa ne. Carska Rusija je v eni roki držala bandero vseslovanstva, v drugi pa bič, s katerim je tepla na pr. Poljake, ki so živeli v njenih mejah, prav tako brezobzirno, kakor so jih Nemci tepli v Reichu. Če bi se bilo carski Rusiji posrečilo raztegniti svoje meje po Balkanu do Jadrana, bi bila na isti način zatirala in skušala raznarciti tudi Bolgare, Srbe, Hrvate in Slovence.

Tega si noben naš človek ni dal dopovedati. Če si udaril na to struno, te je takoj zavrnil: Vi sicer govorite o carski Rusiji, toda v resnici ste proti vseslovanstvu samo zato, ker je v Rusiji boljše življenje!

No, sedaj pa tudi sovjetski pisatelj in akademik trdi o vseslovanstvu ono, česar naši ljudje niso nikoli hoteli slišati.

Danes, ko preti vsem Slovanom največja nevarnost, je bila potrebna jasna, nedvoumna beseda o tem, kako naj slovanski narodi sodelujejo z namenom, da s skupnimi močmi strejo nacizem, ki jih skuša vkleniti

STRELJANJA V TRSTU IN LJUBLJANI

ITALIJANI PODE SLOVENCE Z NJIHOVE RODNE GRUDE V BOSNO IN HERCEGOVINO TER V SRBIJO IN NASELJUJEJO V NASIH KRAJIH KALABREZE — VEČ NASIH PRIMORCEV IN KRANJCEV USTRELJENIH RADI SABOTAZE — ITALIJANIZIRANJE SLOVENIJE

Rimska vlada je objavila uradno poročilo, v katerem pravi, da je bilo v Trstu ustreljenih devet Slovencev zaradi sabotaze. Obtoženi so bili, da so prerežali na raznih mestih telefonske in brzojavne žice, da so z bombami poškodovali nekatere železniške proge, mostove in ceste ter da so v svojih domovih skrivali orožje in municijo.

Isto poročilo dodaja, da so bile izvršene razne smrtno obsodbe tudi v "provinciji Ljubljana" zaradi sabotaze in skrivanja orožja. Uradna vest ne pove, koliko naših ljudi je bilo ustreljenih v Ljubljani in tudi ne navaja imen teh novih žrtev fašističnega sovraštva proti našemu narodu!

Odpor proti zemlje lačnemu Italijanu prihaja do vsak dan bolj ostreje izraza ne samo v onem delu jugoslovanske Slovenije, ki ga je zasedla italijanska vojska, marveč tudi na Primorskem, kjer naš narod že od 1918. leta ječi v italijanskem roblju. Naši Tržačani so doživeli sedaj drugo Bazovico: devet novih narodnih mučnikov je padlo pod krogla fašističnih morilcev in sledili so jim v grob še drugi mučniki, streljani v Ljubljani. To so žrtve italijanskega terorja, o katerih govori italijansko uradno poročilo, katerega očitni namen je ustrahovati prebivalce "odrešene" Slovenije; koliko naših ljudi je bilo postreljanih ne da bi o tem poročala italijanska vlada, koliko jih trohni po ječah in v konfinacijskih taboriških, tega ne vemo.

v svoj jarem. In potrebno je bilo, da takšno jasno besedo pove zastopnik Velikorusov, največjega slovanskega naroda.

Staro carsko idejo vseslovanstva, po kateri naj bi se združitev Slovanov izvršila tako, da bi Rusi absorbirali ostale slovanske narode, Tolstoj zavrača z vso odločnostjo in ima za to dovolj tehtnih razlogov. Carski Rusiji se ni posrečilo "požreti" Poljake, pač pa je s svojo politiko zatiranja ustvarila mržnjo med obema narodoma, mržnjo, ki je rodila tudi prelivanje krvi. Čehi so bili na krivi poti, ko so Slovakom skušali vsiliti svojo hegemonijo. Poskusi Velikorusov, da bi v Jugoslaviji podredili Hrvate in Slovence, so se izjalovili. To so dejstva, ki jih je Aleksij Tolstoj imel pred očmi, ko je rekel, da proti stari, reakcionarni ideji vseslovanstva postavlja načelo popolne enakopravnosti vseh slovanskih narodov, malih in velikih, ki naj se združijo v Slovanski zvezi kot svobodne narodne edinice, katere imajo ne samo pravico, da se svobodno kulturno in gospodarsko razvijajo, marveč tudi, da si svoje države po svoje uredijo. Smisel izjav A. Tolstega je: Mi, Velikorusi, želimo sodelovanje vseh slovanskih narodov, nočemo pa nobenega podrediti in tudi nobenemu vsiljevati naš sedanji komunistični ustroj.

Složen nastop Slovanov je danes potreben bolj nego kadarkoli prej in zaradi nemškega divjanja proti vsem slovanskim narodom je tudi izvedljiv, kakor doslej še nikoli. Predpogoj za složno sodelovanje je bila jasnost in sprejemljivost načel, na katerih naj sloni. Besede A. Tolstega so jasne in načela, ki jih je obrazložil, sprejemljiva. Zato se nam zdi zamisel ustanovitve Zveze slovanskih držav popolnoma izvedljiva.

Slovence izganjajo

Pač pa vemo, da so Italijani začeli posnemati nemški zgled in sedaj izganjajo naše ljudi z naše zemlje. Tiskovni urad jugoslovanske vlade v Londonu javlja, da se je italijanska vlada dogovorila s Pavelićem, da bo on naselil v Bosni in Hercego-

seliti v Srbiji nekoliko desetisočev Slovencev. Za stroške tega preseljevanja Slovencev z rodne grude v Srbijo, je morala beograjska "vlada" odrediti kredit od 250 milijonov dinarjev.

Kakor v onem delu Slovenije, ki

Skopje, v okolici katerega namera viti 180.000 Slovencev na posestvih, s katerih je pregnal Srbe in jugoslovansko čuteče Hrvate, na drugi strani pa je Mussolini prosil in dosegel od Hitlerja, da je srbski "vladi" ukazal, da mora sprejeti in na-

vajo naseliti večje število Slovencev so ga zasedli Nemci, ne bodo smeli izgnanci odnesti s seboj ničesar. Pustiti bodo morali pohištvo, orodje, živino in živež za Kalabreze, ki bodo prišli na njihova mesta.

Italijanske ulice v Ljubljani

Z izgonom Slovencev hoče Mussolini doseči popolno italijanizacijo Slovenije, kolikor je v italijanskih rokah. Naši kraji že dobivajo uradna italijanska imena in z ulic Ljub-

li, da so italijanske obljube o spoštovanju našega jezika, naših običajev in kulturnih ustanov v Sloveniji samo pesek v oči in da bodo Italijani kaj kmalu začeli v brezobzir-

Osijek, kjer so bili pred par dnevi ljane, prestolnice Slovenije, so izgubili slovanski napisi. Na njihovo mesto so prišli italijanski napisi z talijanskimi imeni: Via Petrarca, Via Marconi, Via Tre di Maggio, Via Divisione Isonzo itd.

Zgodilo se je vse tako in še huje nego smo predvidevali, ko smo trdi-

ustreljeni nadaljni "komunisti" nim raznarodovanjem našega naroda. Danes se že ne zadovoljujejo več s tem, da naše ljudi tlačijo in preganjajo, marveč so se, kakor vidimo, odločili, da naš narod popolnoma izženejo iz krajev, v katerih je živel že tisoč tristo let.

Do Tilmenta!

Zločine, ki jih uganjajo nad našim narodom, bodo Italijani pošteno plačali, ko pride ura obračunavanja. Nazaj do Tilmenta! — to je zahteva slovenskega naroda proti grabežljivi Italiji in ta zahteva se mora uveljaviti, ko se bodo odredile nove meje v Evropi!

Naš slovenski narod je hudo udarjen. Trije sovražniki slovanstva — Nemec, Italijan in Madžar — so se vrgli nanj, razkosali njegovo zemljo, si jo roparsko razdelili in ga sedaj pade z zemlje, ki je prepojena s slovenskim znojem in slovensko krvjo. Težka je ta preizkušnja in veliko je trpljenje, ki ga morajo prenašati Slovenci, toda vsega tega bo enkrat konec, ker bosta fašizem in nacizem strta in bo naš narod spet svobodno in globokeje zadihal v obnovljeni Jugoslaviji, trdno povezani z ostalimi slovanskimi državami, katerih sodelovanje bo zajamčilo Evropi mir, pravico in blagostanje.

VOJNA SE ŠIRI PO VSEJ JUGOSLAVIJI

Odpor proti sovražniku se širi bolj in bolj po vseh jugoslovanskih krajih, kakor zagotavljajo poročila iz Moskve in Ankare

Rusko vojno poveljništvo je objavilo posebno poročilo, v katerem govori o položaju v Jugoslaviji. Tako le pravi: Po vestih prihajajočih iz Jugoslavije se je po vsem ozemlju razširil odprt upor proti okupacijskim oblastem. Do oboroženih spopadov med prebivalstvom in četami je prišlo tako na vaseh kakor v mestih. Četniki in narod stalno napadajo vojašnice, kvarijo prometne zveze, razstreljujejo mostove in uničujejo vlake, ki vozijo živež in municijo. Žitna polja gorijo povsod. Prizadevanje okupacijskih vlasti,

Patrijarh dr. Gavril, katerega mislijo Nemci spraviti pred vojni sod

ki so hotele gozdove in planine očistiti četnikov, niso imela uspeha. Mnogo ljudi je bilo aretiranih, mnogo pa ustreljenih ali obešenih. Nemški vojaki so dobili ukaz, da morajo brez predhodnega opozorila streljati na vsako osebo, ki se jim zdi kolikaj sumljiva.

Iz Turčije pa prihaja sledeče poročilo:

Po vsej Jugoslaviji se nadaljujejo borbe proti okupacijskim oblastem in proti "vstšem", vkljub drakonskim ukrepom proti prebivalstvu. Te borbe so se spremenile v pravo vojno in so se poostrele, čeprav je bilo na Hrvaškem spet ustreljenih 87 oseb, v Sarajevu pa 50. Boji se ne vrše samo v Srbiji, marveč tudi na Hrvaškem, v Bosni, Hercegovini, Črni gori in Dalmaciji. V zadnjih dneh je prišlo do spopadov tudi med Kragujevcem in Sušakom. Pavelić je objavil proglas, v katerem pravi, da bo začel z neusmiljenim čiščenjem upornikov, s čimer je napovedal, da se bo pobijanje njegovih nasprotnikov še povečalo.

Na Sušaku so vstasi zapalili skladišče lesa, namenjenega v Italijo. Sto vagonov desk je zgorelo in močno je bila poškodovana tudi železniška postaja.

V Kragujevcu so vstasi napadli nemški oddelek in je bil pri tem en nemški vojak težje ranjen. Nemci so radi tega polovili trideset prebivalcev in jih takoj postreljali.

Kakšen je položaj na Hrvaškem, more človek sklepati po poročilu, ki ga je objavila italijanska službena agencija Stefani. Poroča, da je neki italijanski general skupno s Pavelićem obiskal dve zagrebški bolnici, ki sta polni ranjenih paveličev.

skih "vstašev", kar pomeni, da so napadi proti izdajalskim hrvaškim fašističnim četam na dnevnem redu, ker bi se sicer dve bolnici ne napolnili tako kmalu z "vstaškimi" ranjenci.

Mussolini je hotel iz Črne gore narediti novo italijansko kraljevino po albanskem vzorcu. Premislil pa se je, ker so tam prilike tako nezanejenci.

Winston Churchill, angleški ministrski predsednik, ki je te dni imel na vojni ladji "Prince of Wales" zgozdovinski sestanek s predsednikom Združenih držav Rooseveltom

dovoljive za italijansko okupacijsko vojsko, da je rimska vlada s posebnim dekretom ukinita civilno upravo in spet uvedla vojaški režim. Črnogorci, ki imajo ljubezen do svobode v krvi, se namreč povsod upirajo in Italija računa, da bo mogla samo s trdno vojaško upravo obvladati položaj.

Albanci se upirajo

Potlačeni narodi se dvigajo proti totalitarnim zasluževalcem. Vsak dan prihajajo vesti o novih uporih, zdaj tu, zdaj tam. Pretekli teden je prišla takšna vest iz Albanije. Uporniki so napadli oddelke italijanske vojske, postreljali tiste vojake, ki niso dovolj hitro zbežali, zaplenili nekoliko topov, strojnih pušk, drugega orožja in municije ter se potem spet umaknili v gore, odkoder nagajajo Italijanom.

Slovani, zgodovina in še kaj

Malokje se zgodovina tako potvarja in zlorablja, kakor v pogledu Germanov in Slovanov. Prvi velja kot visoko kulturen in viteški narod, medtem ko hočejo napraviti iz Slovanov barbarska in suženjska ljudstva, čeprav zgodovinska dejstva govorijo v marsičem drugače. Pa sami pogledimo nekaj v zgodovino, kjer nam ne bo težko opaziti razne pristranosti — nam v škodo seveda.

Kmalu po nastopu Germanov, v zgodovini, so se ti brezobzirno borili in pustošili na vse strani. Napadali so ogromno rimsko državo ter plenili po takrat že dobro urejenih in bogatih mestih, dokler niso zrušili te, za tedanje razmere zelo dobro urejene države, pri čemer so se poleg mnogih germanskih plemen posebnostno "odlikovali" Goti in Vanda-

li (odtod vandalizem). Pa tudi pozneje, skozi ves srednji vek so nastopali več ali manj z nasiljem ter si hoteli podvreči vso Evropo. Organizirali so vojaško-samostanski "viteški red", ki je, z Nemcem lastno brezobzirnostjo, vodil mnogo "križarskih vojn" proti miroljubnim polabskim in drugim severnim Slovanom ter plenil po sedanji Prusiji, Poljski, Litvi in drugod, prav tako kakor delajo to Nemci še danes. Notranje nemške zmede in verski boji so zaustavili to "viteško" dobo za nekaj stoletij, ali nemškega značaja to ni spremenilo prav nič. Kakor hitro so si nekaj opomogli, so začeli s svojim starim priljubljenim "kulturnim delovanjem" ter vodili v zadnjih petinsetdesetih letih pet osvojevalnih vojn; posebno v zadnji svetovni in sedanji vojni kažejo Nemci odkrito svoje stare želje, po nadvladi v Evropi in na svetu, ter se poslužujejo svojih starih metod proti Slovanom.

Vse drugačen je bil nastop Slovanov, ki so se mirno naseljevali po opustošenih krajih ter pri osvajanju namesto meča rabili plug. Svoobodni in miroljubni kakor so bili, niso čutili potrebe urediti si države, ki bi odgovarjala tedanjim potrebam, zato so v več slučajih podlegli sovražniku, čeprav so se branili kakor levi. Mnogoštevilne poznejše njihove poskuse urediti si lastne države so skrbno preprečevali "viteški" Nemci in ne manj "viteški" Madžari, ki so se takrat pojavili v Evropi. Kljub temu so bili pa ravno Slovani tisti, ki so največ žrtvovali za evropsko svobodo in omiko. Poljaki ter kasneje tudi Rusi so dolga stoletja zadrževali mongolsko-tatarske navale in se pozneje, kakor južni Slovani, borili tudi proti Turkom, medtem, ko je srednja in zapadna Evropa preživljala svojo "viteško" dobo ter imela vse možnosti za miren gospodarski in kulturni razvoj. A v zgodovini ne priznavajo Slovanom posebnih zaslug za žrtve, ki so jih doprinesli za Evropo.

Ko so se Rusi osvobodili tatarsko-mongolskega jarma, je začela za Sloane nekoliko bolj razveseljiva doba, ker Rusi so si vsa ta nomadska plemena vzdolž Sibirije podvržli ter tako ustanovili svojo ogromno državo, katero je Peter Veliki reorganiziral po evropskih vzorcih ter s tem ujedel pri Rusih zanimanje za evropske razmere. Rusi so bili prvi, ki so temeljito potolkli Napoleona in s tem izravnali evropsko ravnotežje ter postali velesila prvega reda. Ne sebično so se potem večkrat vojskovali proti Turkom ter jim iztrgali Rumunijo (kolika hvalečnost sedaj!), se borili za grško in srbsko samostojnost ter osvobodili Bolgarsko. Namen teh vojn je bil torej čisto drugačen kakor pri Nemcih — a vendar Rusi so "barbari", "Nemci pa — "rešitelji" evropske kulture!

Ali nismo Slovani morda tudi sami krivi tega zapostavljanja v zgodovini? Ali ne preziramo premnogokrat in podcenjujemo, kar je naše ali nam sorodno ter se kaj radi navdušujemo za sovražnega tujca, kateremu ta ali oni bolj zaupa kakor lastni prevdarnosti? Pa saj o tej naši neslogi in posledicah je bilo že v zadnji številki lista nekaj napisanega. Je pa še ena nadloga, ki nam jemlje ugled pred svetom in to je naša lahkomiselnost.

Sporočamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je

4. maja t. l. umrla v Gorjanskem na Krasu

BOŽIČ MARIJA

roj. STEPANOVIČ

Pokojna je doživela 67 leto starosti. Vsa okolica jo je spoštovala, kar je pričal njen pogreb, katerega so se udeležili v velikem številu.

Globoko žaljen!

SOPROG, SINOVI, NEVESTA in SORODNIKI.

GORJANSKO — BUENOS AIRES

POSEBNA PREISKOVALNA KOMISIJA NA DELU

Komisija, ki ima nalog preiskovati protiarгентinskem delovanju je imela te dni glavno sejo, pri kateri se je razpravljalo in govorilo o vsebini zaplenjenih knjig in spisov nemških nelegalnih društev.

V preiskavi je komisija že toliko napredovala, da bo zamogla takorekoč že ta teden izreči svojo sodbo in odgovorne osebe tirati na zapor.

Poslanec Silvano Santander, ki je bil poslan v Paraná, da se osvedoči

Tukaj v izseljeništvu imamo več prilike opazovati pripadnike raznih narodnosti, njihovo domoljubje, narodno zavest ter nemalokrat tudi pretiran narodni ponos. In to ne samo pri pripadnikih večjih, bogatejših ali bolj "slavnih" narodov; tudi Madžari, Armenci, Sirijci in drugi manjši narodi se prav fanatično borijo za svojo narodnost, medtem, ko je skoro pri vseh slovenskih ljudstvih veljala narodna zavest za fašizem. Dogodki zadnjih par mesecev so to mišljenje že precej spremenili. Toda še vedno je opaziti pri tem ali onem vojaku neko mržnjo proti državi, marsikdo se spozabi ter brez vzpoka zahrbtno obrekuje in podcenjuje naše delavne moče v koloniji; in marsikdo najde svojo posebno zabavo v nepremišljenem zasmehovanju vsega, kar je našega: naših društev, tiska in knjig. Da, tudi pri knjigah kažemo nekaj naše bolezn. Marsikdo prezira in podcenjuje naše knjige in spise ter sega po tujih razpravah o našem življenju in naši zgodovini; ni čudno, če vidi potem naše razmere v slabši luči ter je zato vedno na uslugo tujcu in sovražniku in se navdušuje za protinaravnost socialni "red" in njegove zločinske voditelje.

V zgodovini se opisujejo, poleg kulturnih, tudi bojevitih narodov in njihovih odločnih, čeprav kruti in krvoločni voditelji; ljudstev, ki so se lahkomiselno podvržla tujcu, zgodovina malo omenja. Naša dolžnost je, da nastopamo proti lahkomiselnim gobezdačem in, če ne zadostuje svarilo, moramo skrbeti, da ostanejo njihove besede neškodljive. Le če bomo sami cenili našo narodnost, naše moče in našo državo, smemo upati, da nas bodo spoštovali tudi tuje in zgodovina.

I. P.

VELIK SHOD

priredi o priliki rojstnega dne in polnoletnosti kralja PETRA II. dne 6. septembra t. l. v dvorani ASOCIACION FILANTROPICA "LA ARGENTINA", ulica Rodríguez Peña 361, Odbor "AMIGOS DE YUGOSLAVIA" v proslavo kralja in naše države.

Na tem shodu bodo poleg Argentine nastopili tudi pevci in pevke, kakor tudi celi pevski zbori.

S P O R E D :

1. Argentinska in jugoslovanska himna
2. Govor člana odbora "Amigos de Yugoslavia", g. Raúl C. Monsegura
3. Jakov Gotovac: "Zašto smo se sreli!" (V. Petrović)
Lujó Šafranek-Havić: "Sjaj, sunčeee!" (Tekst iz narodne lirike)
Blagoje Bersa: "Robinjica" (Bosanska balada)
Vlad. R. Djordjević: "Što slavuj peva" (M. Petrović)
Poje: Klara Ivanić
Glasovir: Leo Schwarz
4. Govor
5. Fran Lhotka: Hrvaška rapsodija "Zetev"
Aguirre-Gao: "Aires eriollos"
Miroslav Šlik: "Primorski ples"
Saint-Sains: "Introduction et Rondo Capriccioso"
Gosli: Ljerkó Špiler
Glasovir: Leo Schwarz
6. Srbo-hrvaške in slovenske narodne pesmi (Zbor).
7. Govor kralj. poslanika dr. Izidorja Cankarja
8. "Hej Slovani" (Zbor).

V odboru "Amigos de Yugoslavia" so sledeče osebe:
Dr. MARCELO T. DE ALVEAR, bivši predsednik Republike in ilder U.C.R. — MARTIN NOEL, prof. vseučilišča in narodni poslanec za prov. Buenos Aires — Ing. JULIO A. NOBLE, bivši narodni poslanec in predsednik "Aerokluba" — Dr. GUILLERMO EDUARDO LEGUIZAMON, profesor vseučilišča — Dr. ALEJANDRO CEBALLOS, prof. vseučilišča — Dr. SILEA MONSEGUR, odvetnik — Dr. PEDRO PALACIOS, odvetnik — CARLOS O' FARRELL, javni notar — RAUL MIHANOVIC, arhitekt — RAUL MONSEGUR, odvetnik.

ARGENTINSKE VESTI

o nameravanem podvigu v tem kraju oziroma v Chileju, ob meji Argentine, se je v torek vrnil.

Ker komisija tako energično postopa, kateri pridno pomagajo tudi nekateri sodniki, so nacisti začeli tem sodnikom groziti.

Sodniki se pa teh groženj ne strašijo in opravljajo dalje svoje delo.

Notranje ministrstvo proučuje tudi pošiljatev, ki je bila poslana sem na japonskem parniku Mana Maru in je polna nemške propagande. To propagando bodo najbrže zaplenili in uničili.

Z ozirom na živahno delovanje preiskovalne komisije, je ta prejela veliko množino pisem od raznih organizacij, ki odobravajo to energično postopanje.

Protitotalitarni shod

Za soboto 16. t. m. ob 2 uri in pol je sklicala Delavska zveza v Luna Park velik protitotalitarni shod. Na tem shodu bodo nastopili govorniki raznih struj.

Shod obeta biti velika manifestacija demokratskih sil proti naci-fašizmu. Vse večje trgovine in podjetja, katerim se bodo pridružile tudi mnoge manjše trgovine in podjetja v soboto sploh ne bodo poslovale, tako da uslužbenecem omogočeno na shod. Tudi kolektivi ne bodo vozili, ker se bodo kolektiverji korporativno udeležili shoda. Pač pa bodo skrbeli za redno vožnjo tramvajev, ki bodo omogočili udeležencem prisostvovati shodu.

Radi shoda bodo ta dan tudi gometne tekme odpadle.

SNEŽNI VIHARJI

Koncem prejšnjega in začetkom tega tedna so bili v goratih delih Argentine hudi snežni viharji.

Prav posebno hudi viharji so bili v sosednji republiki Chile, kjer je zapadel tak velik sneg, kakoršnega še skoro ne pomnijo. V mnogih krajih se je vtrgal plaz v gorah in zdrknil v dolino. Tako je v Caracolesu tak plaz zasul hišo, v kateri je podšlo 7 oseb.

V gorovju se nahaja okrog 40 do 50 hriboolazcev, ki so odrezani od naseljenja. Zanje so v velikih skrbih, ker nimajo dovolj hrane.

PRIDELEK KORUZE V LETU 1940

O svetovnem pridelku koruze imamo nepopolne podatke zaradi mednarodnega položaja. Kljub temu pa so nekatere države dale podatke in je pridelek koruze na svetu v preteklem letu tak: Združene države so pridelale 622.121.000 metr. stotov, Rumunija 40.090.000 metr. stotov, Jugoslavija 40.802.000 metr. stotov, Madžarska 34.310.000 metr. stotov, Madžurija 35.060.000 metr. stotov, Turčija 7.280.000 metr. stotov. Argentina spada med največje pridelovalce koruze na svetu. Na večji površini, kakor jo ima Argentina, pridelajo koruze edino Združene države. Preteklega leta je Argentina gojila koruzo na površini 7.200.000 ha in dobila 110.280.000 metr. stotov. Največji del koruze izvaža Argentina. Tako je v izvozni kampanji leta 1938-1939 izvozila 34.045.000 metr. stotov. V zadnjem času pa izvoz iz Argentine doživlja velike težave in ima tako danes Argentina tik pred novim pridelkom izvozni višek v količini do 57 milijonov metr. stotov.

Novi pridelek koruze bo po vseh izgledih doživel še večje uspehe. Prve ocenjene pridelke so že bile in strokovnjaki trdijo, da bo Argentina razpolaga po sedanjem pridelku z viškom 120 milijonov metr. stotov koruze. Tak ogromen višek koruze Argentina še ni imela. Kar pa je najtežje, pada ta višek v čas največjega omejevanja in omejitve izvoza in postavljanja na svetovno tržišče.

POSADKA ANGLEŠKEGA TOVORNEGA PARNIKA PRISPELA V BUENOS AIRES

Ko je angleški tovornik "Saint Anselm" vozil iz pristanišča Cabo na Angleško žito, ga je pri tem zalotila neka nemška podmornica ter ga bombardirala. Ladja se je radi tega kmalu nato potopila, dočim so se mornarji rešili potom rešilnih čolnov.

Dolge tedne so se tako vozili, dokler jih ni srečala španska ladja "Tom" in jih sprejela na krov.

Ker je bila španska ladja na poti v Južno Ameriko, jih je tja peljala, kjer jih je v soboto izkrcala v Rosariju. V ponedeljek pa so ti rešeni po železnici prispeli v Buenos Aires.

Nastanjeni so ti mornarji v emigrantskem hotelu.

DOMAČE VESTI

NAŠ MINISTER ZOPET V BUENOS AIRESU

Naš minister g. dr. Izidor Cankar, kateri se je dolgo po službenih opravilih mudil v Paraguayu, je v torek dospel v Rosario, kjer je bil lepo sprejet od tamošnjega konzula g. Rubeše in naših rojakov.

Z rojaki je g. minister ostal v prijaznem razgovoru do odhoda vlaka, ki ga je odpeljal v Buenos Aires, kjer že sedaj vodi svoje diplomatske posle.

NOV GROB V DOMAČEM KRAJU

Sredi julija je umrla mati naše rojakinje Rozine Nanut.

Naj ji bo lahka zemlja, rojakinji Rozini in preostalim pa naše iskreno sožalje!

MAŠA ZADUŠNICA

Dne 20. t. m. bo dve leti, odkar je zatisnila svoje mlade oči naša rojkinja Ida Mavec. V spomin te obletnice se bo bra'a v kapeli na Av. del Campo 1653 na Paternalu zanj maša zadušnica.

Pri žalnem obredu bo zapel par žalostink naš žalni zbor.

Krojačnica

Izdelujem obleke po najnovejši modi. — Cene zmerne.

Rojakom se priporoča

Peter Capuder

Rio Bamba 879, Bs. Aires

Vesti iz organizacij

Prireditve "Divjega lovca"

V soboto 9. avgusta se je vršila prireditev Slovenskega doma, na kateri je bila vpriporjena Finčgarjeva drama "Divji lovec".

Igra, ki sicer ni težka, izvzemši vloge Tončka in Zavrtnika, treba pa je veliko igralcev in kako jih spraviti skupaj. Niti pri eni vaji niso bili vsi igralci zbrani. Večkrat jih je manjkalo skoro polovico. No pa je treba povedati, da ne mogoče radi malomarnosti, ampak radi dela in boleznimi. Eden od igralcev je še se-

Zofka Sulic v vlogi Majde

daj bolan in je bilo v zadnjem trenutku vloge treba premeniti in vzeti novega igralca. Istotako se je Janez, ki je glavna oseba v tej igri, vrnil v Buenos Aires iz Mendoze šele pred zadnji teden. No kljub vsemu temu pa se je dovolj dobro nastopilo.

Z igranjem se je začelo celo uro pozneje, ker se ni moglo vsega prej urediti, ker je imelo do 9 ure svojo zabavo neko drugo društvo.

Ivan Berginc, ki je predstavil norčka Tončka

Posameznih igralcev ne bomo opisovali, samo naj omenimo, da se je v splošnosti igralo dobro. Gotovo bi pa bili igralci bolj gotovi v izvajanju in bi boljše nastopili, če bi imeli več vaj.

Glavno je, da so bili ljudje z izvajanjem zadovoljni in to so tudi dokazali z obilnim ploskanjem celo pri odprtem odru, posebno ko so igralci zapeli kako pesem.

Joško Živec, v vlogi rihtarja Zavrtnika

Obisk je bil kljub neugodnemu vremenu izredno dober. Saj je bila dvorana, dasiravno je velika, polna udeležencev.

Prireditve so posetili tudi člani odbora Jugosl. narodne obrane.

Mnoge družine, ki radi otrok in slabega vremena niso mogle na to nočno prireditev, pa bi igro radi videli, sporočamo, da se bo igro po vsej priliki ponovilo sredi prihodnjega meseca.

Po končani igri je bilo srečkanje ter so pridno delile srečo naslednja naša dekleta:

Vida Kjuder, Nanut Lilijana, Lakner Angela, Irena Jekše, Mlečnik Ivanka, Komel Jožica, Jazbec Marija, Erna Paškulin, Godina Tadjana, Klinc Vera in Adela Klun. Največ je prodala Vida Kjuder in sicer za \$ 32,40.

Vsem skupaj naj bo za njih požrtvovalen trud iskrena hvala.

PRIREDITVE "SLOVENSKEGA DOMA"

Slovenski dom pripravlja za sredi septembra, oktobra in novembra večje prireditve, na kar že sedaj opozarjamo rojake in društva, da ne bo pozneje kakih nepravil.

PEČENKA V SLOVENSKEM DOMU

Da se nekoliko po domače poveselimo med sabo, bo društvo pripravilo v nedeljo 24. avgusta v društvenih prostorih, ulica General Cesar Díaz 1657 na Paternalu pečenko (asado). Pečenko se bo začelo deliti ob 5 uri popoldne.

Kdor hoče biti udeležen pri pečenki, naj se javi pred 24. avgustom v društvu.

Odbor.

ZINKO MILANOV BOMO PRIHODNJE LETO ZOPET VIDELE

Naša slavna pevka, ki je s tako velikim uspehom nastopala v tukajšnjem "Colonu", je te dni zapustila Buenos Aires in odšla v Rio de Janeiro, kjer bo ostala kakih pet tednov in bo nastopila v nekaterih

Zinka Milanov, od katere so se poslo vili mnogi naši rojaki ob priliki njenega odhoda v Rio de Janeiro. Zinka se prihodnje leto spet vrne.

operah. Nato bo pa krenila proti Severni Ameriki, kjer bo držala koncerte v jugoslovanskih društvih po vsej širni Ameriki.

Po izvršeni takmajšnji turneji se bo pa zopet vrnila med nas, ker jo je ravnateljstvo "Colona" ponovno angažiralo za prihodnjo sezono.

Ali si že član Jugoslovanske Narodne Obrane?

Ako še nisi, vpiši se!

DOMAČA ZABAVA JUGOSLOVANSKEGA DRUŠTVA "SAMOPOMOČ"

Jugoslovansko društvo "Samopomoč Slovencev"

V A B I

cenj. rojake in rojakinje na

Domačo zabavo

ki se bo vršila v SOBOTO 16. AVGUSTA ob 9 uri zvečer, v društvenih prostorih, ulica

TRES ARROYOS 376.

Poleg plesa bodo na sporedu še druge zanimivosti.

Sviral bo tipičen in karakteriističen orkester.

Vstopnina: Moški \$ 1.—;

Ženske prosto.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

POŽRTVOVALNOST

Članica Eliza Kragelj nam večkrat pokloni kak dobiček. Tudi sedaj se je odzvala in darovala lep dobiček.

Krasen dobiček je daroval tudi naš zvesti član Jakob Turk.

Obema požrtvovalnima članoma najlepša hvala.

Društvo bi potrebovalo še več takih članov in članic, da ne bi bilo treba dobičkov za srečkanje kupovati.

Odbor.

ZAVEZNISKI KONCERT

V sredo 6. t. m. se je vršil koncert Comisión interaliada de Cooperación, skupno z društvom Cantina Maternal v kinu Gran Rex.

Na koncertu so nastopili kot prvi naš umetnik g. Ljerk Špiler, ki je odigral "Slovanski ples" in "Nigun". Za njim se je predstavil belgijski pevec g. Rene Maison. Zapel je "Le manoir de Rosemonde", "He llorado en sueños" in "En la noche". Takoj nato je nastopila naša umetnica Zinka Milanov, ki je zapela "Vseh duš dan", "Čeznja" in rusko pesem "Poletne noči". Za Zinko je odpel ruski basist Aleksander Kipnis tri pesmi: "Zahajajoče sonce", "Noč" in "Vojna pesem".

Sledil je odmor, med katerim je bila licitacija črke "V" v kateri je bilo udelano več briljantev, katera je dala 3.540 pesos v korist prireditve.

Po končani licitaciji je zopet nastopil Ljerk Špiler, ki je zaigral "Introducción y rondó caprichoso" ter "Berceuse". Aleksander Kipnis je zapel arijo iz opere "Don Giovanni", a Zinka Milanov iz opere "La forza del destino" je zapela arijo "Pace, pace mio Dio". Na splošno zahtevo občinstva pa je dodala še

BORIS LIČEN 11 LETNIK

V sredo, 12. t. m. je obhajal Boris Ličen, učenec Slovenske šole na Paternalu in sin člana Slovenskega doma Stanka Ličena, 11 letnico svojega rojstva.

To obletnico je naš mladi izseljenec praznoval v nedeljo 10. avgusta na svojem domu.

Zbrali so se ta dan mnogi sorodniki staršev in Borisovi sovrstniki, ki so se v lepi družbi skupno poveselili ter tudi marsikatero našo pesem zapeli.

Borisa ob njegovi 11 letnici čestitamo ter želimo, da bi krepko rasel in se razvijal sebi v korist, starejšim in nam pa v veselje in zadovoljnost.

IZ ROSARIA

PROSLAVA KRALJEVEGA ROJSTNEGA DNE V ROSARIJU

Odbor jugoslovanskega ženstva v Rosariju bo obhajal rojstni dan kralja Petra II. v soboto 6. septembra ob 9 uri zvečer. Ob tej priliki bodo razni nastopi v narodnih nošah.

Ženski pevski zbor bo nastopil pod vodstvom profesorice gospe Ivane Gurdulic.

ZA NAŠE GOSPODINJE

PRAKTIČNI NASVETI

Mlečne madeže izpereš z mrzlo vodo.

Mušje pike odpraviš s segretim špiritom, s šip pa z mešanico iz polovice vode in polovice špita. Važno je, da špirit ne segrevaš nad plamenom, ampak v posodi z vročo vodo.

Apnene maroge obribaš z razredčeno octovo ali solno kislino.

Madeže od sadja in sadnega soka potreseš s soljo in izpereš v vroči vodi, ali pa držiš omadeževano, vlažno blago nad žveplovo soparo.

Novo iz stare volne

Povsod v gospodinjstvu je še kje kaj starih volnenih pletenin, ki smo jih spravili, ker je barva obledela in so posamezni deli raztrgani ali razjedeni od moljev. Prav lahko je dobiti iz takih pletenin nitko. Pletenino je treba razparati in naviti neenako debelo nit na deščico, dokle ne nastane štrana, ki jo snameš z deščice in damo v mlačno milnico. Nato nalahno pregnetemo štre-

GELO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—

PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvršnimi SPHOJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenjajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

Poslužite se nabiralnika in odprite s samo \$ 5.— svoj "Hranilni račun".

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES

Casa Central: 25 de Mayo 81

Agencia No. 1: Corrientes 1900 • Agencia No. 2: Cabildo 2426/30

DIRECCION GENERAL CURAÇAO

no v tem lugu, jo izperemo še v drugi milnici, dobro izperemo in jo obešamo tako, da je spodaj malo obtežena. Ko se volna v zmerni toplini posuši, je videti kakor nova.

KUHA

Krompirjeva juha iz surovega krompirja.

V liter vrele zelenjadne juhe nastrgaš četrto do pol kilograma surovega krompirja, dobro premešaš in pustiš, da vse pet minut vre. Nato osoliš in potreseš s sesekanim peteršiljem.

Krompirjev golaž.

Skuhaš poldrug kilogram krompirja v obličah, ga olupiš in razrežeš na četrtine. Medtem opraviš 125 gr sesekljane govedine na 40 gr. masti in s čebulo in dodaš razčrtačverjen krompir. Nato popražiš z moko, doliješ malo vroče vode, osoliš in dušiš do mehkega.

Jetrni krompir.

Imaš poldrug kilogram surovega krompirja, četrto kilograma jetre, malo masti, čebulo, majaron, malo moke, liter vode ali zelenjadne juhe in osminko litra kislega mleka in sol.

Sesekljano čebulo opraviš na masti in daš vanjo razrezano in v moki povaljana jetra z majaronom vred in pustiš, da se malo opečejo. Nato priliješ vroče vode ali zelenjadno juho, dodaš olupljen in na listke razrezan krompir in kislo mleko in počasi kuhaš do mehkega.

Jabolčni cmoki.

Vtepi dva jajca in dodaj pol skodelice mleka in dve moke. V to vmešaj dva precej velika jabolka, drobno sesekljana, in eno majhno žličko pecilnega praška. Dobro zmešaj vse skupaj. Z žličko vlijaj v vročo mast in obračaj, da so cmoki na obeh straneh lepo rumeni. Potresi s prašnim sladkorjem.

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovcem. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

OPOMIN

ČE SE NISTE NAROČNINE ZA "SLOVENSKI LIST" PORAVNALI, PROSIMO, DA TO STORITE ČIMPREJ, KER MI MORAMO PLAČEVATI SVOJE FINANČNE OBVEZNOSTI, KI SO V ZVEZI Z IZDAJANJEM LISTA VNAPREJ.

NAGOVORITE TUDI SVOJEGA PRIJATELJA IN ZNANCA, DA SE NA LIST NAROČE!

Slovenci doma in po svetu

VESTI IZ ZASUŽNJENEGA OZEMLJA

NESREČNA SMRT NA CESTI

Med Slovensko Bistrico in Pragerskem se je pripetila usodna nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Po omenjeni cesti se je peljal v smeri iz Slovenske Bistrice na motorju Štefan Bauman iz Sražganjcev, občina Cirkovec. V bližini potoka Devine pa je na cesti nenadoma izgubil oblast nad vozilom. Metal ga je nekaj časa sem in tja, nato pa ga zaneslo s ceste na levo stran, kjer se je z motorjem vrnil prevrnil. Padel je na glavo ter udaril ž njo v motor. Razbil si je lobanjo ter obležal s krvavečo rano pri prici mrtev.

ROPARSKI NAPAD NA PISMO-NOŠO

Iz Stare cerkve pri Kočevju poročajo: — Surov roparski napad je bil izvršen na tukajšnjega pismo-nošo. Pismo-noša Pavel Bevc je raznašal kakor navadno pošto in denar, ko ga je na nekem bolj samotnem kraju napadel neznan moški in zahteval denar. Pismo-noša se je zavedal svoje odgovornosti in se je branil kar z golimi rokami brez orožja, celo noža ni imel pri sebi. Razbojnik pa je navalil nanj z nožem in ga najprej ranil v roko, toda pismo-noši se je posrečilo, da je roparja zgrabil za vrat in ga vrgel na tla. Tako je dobil priliko da je ušel in na ta način rešil sebe in poštne denar. Roparja zasleduje orožništvo. Pismo-noša sicer ni hudo ranjen, vendar je moral v bolnišnico. Kakor je iz tega primera razvidno, je premalo poskrbljeno za varnost poštne službenice, posebno pismo-noše. Ti bi morali vsaj po nekaterih krajih imeti tudi orožje, da tako zavarujejo poštne denar in svoje življenje.

HACE OBSOJEN NA DOSMRTO JEČO

Po več urnem posvetovanju se je razglasila sodba v Hacetovem procesu. Sodni dvor se je polnoštevilno sestel in predsednik sodišča je začel med veliko tišino citati sodbo. Hace je bil videti nekoliko nervozen, tu in tam je zarožljaj z verigami in si brisal potne srage. Bili so obsojeni:

Anton Hace zaradi umora R. Avpiča in usmrtitve orožnika Janeza Medena na dosmrtno ječo. — Verle zaradi zločina vlomnih tatvin na 4 leta ječe, Anton Pestotnik na tri leta ječe, ter Žužej na 3 leta ječe. Zadnjemu se je prvotna sodba v Celju razveljavila in povišala na sedenjo višino. Zaradi prestopkov prikrivanja ukradenega blaga je bil krojač Mihael Kovačič obsojen na 1 leto ječe in 1200 din denarne kazni.

SLOVENIJO ZOPET DELIJO

Po novi pogodbi bo cela Slovenija pod Nemčijo.

Poročilo iz Rima pravi, da je bil podpisan nov sporazum med Nemčijo in Italijo glede meje zasedene Jugoslavije.

Sporazum je bil v torek 8. jul. podpisan v Berlinu v nemškem vnanjem uradu. Za Italijo ga je pod-

pisal italijanski poslanik Dino Alfieri, za Nemčijo pa tajnik vnanjega urada baron Ernst v. Weizsäcker. Postavljena bo posebna komisija, ki bo natančno določila mejo med Nemčijo in Italijo.

Po tem sporazumu bi ostala večina stara meja, kakršna je bila med Jugoslavijo in Italijo ter bi tekla nekoliko severno od Reke, nato pa se obrne vzhodno proti Hrvaški. Tako bi bila Slovenija pod Nemčijo, Italija pa bi imela Dalmacijo.

PISMO IZ STARE DOMOVINE

Rojak je sprejel pismo iz vasi Pekl pri Borovnici na Notranjskem. Pismo je bilo pisano 22. aprila in tudi oddano. Opremljeno z znamkami kot do razkola Jugoslavije za navadno pošto. Odposlano iz pošte Borovnice pa je bilo 7. maja. Odprto in pregledano, in s koscem papirja zopet zalepljeno na katerem je bilo označeno: "Verificato per censura".

Med drugim pišejo: "Draginja je taka, da denar nič ne velja pri bogatejših, kaj bi šele veljal pri revnejših ljudeh. Moram Vam povedati, da so podrli sloviti Borovniški most. (Ne omenjajo pa kdo je most podrli.) Gotovo že veste, da smo sedaj pod Italijo in da smo Italijani. Kaj bomo čez leto dni pa še ne vemo. Vemo le to, da kar smo, ne bi radi ostali."

Čudno je, da italijanska cenzura ni prečrtala zadnjega stavka.

VSI JUGOSLOVANI PROTI HITLERJU

Po ovinkih prihajajo iz Jugoslavije poročila, ki pravijo, da so vsi Jugoslovani proti Adolfu Hitlerju. Tako pravi neko poročilo, da so vsako jutro na hiše nalepljeni pozivi, da naj vsakdo po svoji moči prispeva, da je hitlerizem uničen. Vedno vsak dan napadajo jugoslovanski četniki iz zasede nemške vojske, podirajo mostove, poškodujejo železniške tirne in druge prometne zveze. Zadnje čase so začeli zažigati tudi dozorelo žito na poljih, samo da ne pride v roke osvovljenemu tujemu tlačitelju.

VSE MU JE ZGORELO

Posestnik Štefan Buzeti v Bakovcih v Prekmurju je imel skromno leseno hišo, ob kateri je bilo gospodarsko poslopje s svinjakom. Ko je žena vprav molzla kravo v hlevu, so sosedje zagnali krik, da ji gori hiša. Res je plamen prodril streho in kmalu je objel celo leseno poslopje. Sosedje so bili v velikem strahu, da se bo ogenj razširil proti sredini vasi, ker so lesene in s slamo krite hiše zgrajene tesno druga poleg druge. K sreči pa je veter vlekkel v nasprotni smeri in se je ogenj preselil samo na gospodarsko poslopje, iz katerega so komaj rešili živino. Domači gasilci so bili takoj na mestu, vendar pa niso mogli več rešiti žita iz shrambe, ki je pogorela do tal. Zgorela je tudi vsa krma za živino in oprava v hiši. Posestnik Buzeti je v eni uri izgubil vse svoje

imetje. Dognano je bilo, da je požar nastal zaradi slabega lesenega dimnika, iz katerega je šnila iskra v leseno podstrešje. V peči je gorel velik ogenj, ker so domači sušili kurozo.

MOST ČEZ SAVO

Zgodaj letošnjo pomlad so pričeli z delom novega mostu čez Savo pri Krškem. Most bo zgrajen iz železobetona. Z novim mostom bo Krško veliko pridobilo na lepoti.

NOVA VSTAŠKA UBOJSTVA

Po zanesljivih poročilih, ki jih je prejela jugoslovanska vlada, ubijajo Paveličevi pandurji na sto in sto Srbov v Hercegovini in Dubrovniku. Javlja se o ubojstvih v Gackem, Bileću in drugih krajih. V Trebinju je bila usmrčena neka ženska, med tem ko so njenega otroka ubili s tem, da so ga butali z glavo ob zid. To zverinstvo je izzvalo splošno ogorčenje v Dubrovniku.

Obenem se zaznava, da se narod v Dubrovniku obnaša zelo rezervirano do "vstašev" in da ne more Pavelič najti potrebnih oseb za sodelovanje v svoji akciji.

OBSODBA ZARADI PROMETNE NESREČE

Maribor. — Pred mariborskim sodiščem sta se zagovarjala zaradi težke prometne nesreče, ki se je pripetila na cesti med Žerjavom in Prevaljami še lansko leto meseca junija, trgovski pomočnik Albin Lah iz Prevalj in 33 letni krojaški mojster Anton Brenkar iz Mežice. Omenjena dne je Albin Lah vozil za svojega gospodarja trgovca Alojzija Bečija s tovornim avtomobilom blago v Žerjav. Ponoči se je vračal proti Prevaljam. Na ovinku pri Trčevi žagi je Lah s tovornim vozilom vozil bolj po sredi ceste. V sredini ceste je ostal tudi potem, ko je prišel iz ovinka. Kmalu potem je kakih 100 m pred seboj opazil močno luč, ki se mu je z veliko brziho bližala. Lah pravi, da se mu je zdelo, da vozi proti njemu motorno kolo in je zato zmanjšal svetlobo. V naslednjem trenutku pa je začutil, da je motorno kolo z vso silo treščilo v njegov avto. Sedaj je avto zavrl, opazil pa je da avto vključ vžigalno napravo. Avto je zato ustavil in stopil iz njega, da pogleda, kaj se je zgodilo. Kakih 10 m za avtomobilom je na cesti opazil motorno kolo, blizu njega pa je ležalo moško truplo. Kmalu za tem je po cesti prijeljal še drug motociklist, ki je tudi svoje vozilo ustavil. Pri luči svoje svetilke je ta opazil v cestnem jarku še enega ponesrečenca, o katerem je hitro ugotovil, da je mrtev. Po tej ugotovitvi se je odpravil in zadevo prijavil orožnikom, ki so ugotovili, da je motorno kolo vodil obtoženi Berneker, ki je pri padcu dobil lažje poškodbe in je po karambolu sredi ceste obležal v nezavesti. Poleg Bernekerja je na zadnjem sedežu sedel Josip Gutenger, katerega je pri karambolu vrglo iz sedeža in je na cesti obležal mrtev.

Lah je pri preiskavi zanikal krivdo in zagotavljal, da je vozil pravil-

n in da je nesrečo zakrivil Berneker, ki da ni na svojem vozilu zmanjšal luči in da je vozil s preveliko brziho. Tudi Berneker je zanikal krivdo in zatrjeval, da je vozil z zmerno brziho. Tudi je izjavil, da se mu zdi, da je Lah vozil le z eno svetilko, zaradi česar je mislil, da ima pred seboj motorno kolo. Ko se je izogibal tej luči, pa je treščil v nasprotni del tovornega vozila.

Vključ zanikanju krivde je sodnik obsodil oba obtoženca in sicer Laha na 1 mesec zapora, Bernekerja pa na dva meseca zapora, oba pogojno za dve leti.

DESET DNI NEZAVESTEN

Novo mesto. — V vasi Sela pri Šmarjeti je šel na domač skedenj 16 letni posestnikov sin Krnc Janez. Na povratku s skedenja pa je dečka doletela nesreča, da je strmoglavil čez stopnice na zemljo, kjer je nezavesten obležal. Ker se dečkovo stanje na doma ni hotelo popraviti, so ga starši pripeljali v bolnišnico. Ponesrečenec, ki ima težke notranje poškodbe in najbrž prebito lobanjo, je ležal celih 10 dni brez zavesti.

PLINARNA — SANATORIJ

Maribor. — Že dolgo pred svetovno vojno so nekje odkrili, da vplivajo plini, ki izhlapevajo v plinarnah iz čistilne mase, zelo blazilno na oslovski kašelj, to silno nevarno otroško bolezen. V nekaterih državah so delali zdravniški poskuse ter so prišli do zanimivih ugotovitev, na katere pa so potem poznejši rodovi pozabili, ko so se pojavile v medicini nove metode. Ravno proti oslovskemu kašlju pa dosedaj ni bilo mogoče najti uspešnega zdravila. V nekaterih državah, posebno v Ameriki, so začeli male bolnike prevažati z letali v velike višine, ker se je ugotovilo, da višinski zrak naglo pomaga. Pri nas je to seveda skoraj nemogoče, ker letalstvo še ni tako razvito. Za otroke z oslovskim kašljem so pred vojno v mariborskem parku rezervirali tudi poseben oddelek, ki je bil nalašč kot takšen obeležen. Toda tudi to je že pozabljeno. Sedaj pa se je v Mariboru zopet obnovila stara metoda zdravljenja v plinarnah. Vpeljala jo je neka mariborska zdravnica, ki je na podlagi literature prišla do tega dognanja. Prvi poskusi so se zelo obnesli in tako ima sedaj plinarne skoraj vsak dan male bolnike kot svoje goste.

Ravnatelj plinarne g. inž. Tomšič je šel zdravnici pri poskusih zelo na roko ter je vesel, da se je njegova

plinarne tako dobro obnesla. Plinarniški "sanatorij" se nahaja v prostoru, v katerem se regenerira čistilna masa. To je neke vrste boksit, ki ga dobiva plinarne s češkega. Boksitna zemlja se nasuje v tri čistilne naprave, skozi katere se potem pretaka plin, ki prihaja iz peči ter v zemlji oddaja svoje škodljive primese. Ko je čistilna masa že s temi snovmi nasičena, jo zamenjajo, prvo pa razgrnejo po tleh prostora, da plini zopet izhlapijo ter se masa obnovi. Ravno ti plini pa vplivajo na oslovski kašelj. Otroci ostanejo v prostoru izpostavljeni plinom po tri ure. Po trikratnem takšnem zdravljenju je uspeh že dosežen ter je dostikrat ozdravitev popolna, skoraj v vsakem primeru pa se doseže znatno olajšanje. Zdravljenje oslovskega kašlja v plinarniškem "sanatoriju" vzbuja v zdravniških krogih veliko pozornost. Ta bolezen je letos prav sedaj v Mariboru precej razširjena, pa je sreča tako za bolnike, kakor za njihove roditelje, da se je ta metoda uvedla, tembolj, ker je plinarniški "sanatorij" gotovo med vsemi sanatoriji najcenejši — saj je čisto zastoj.

NOVA TOVARNA

V Št. Vidu nad Ljubljano so se malo pred vdorom sovražnih čet v Jugoslavijo vršile priprave za zgraditev nove tovarne v katasterski občini Stanežiče. V tej tovarni bi bila naprava za vplivanje in izdelovanje raznih kovinskih predmetov. Zgradbo tovarne je prevzela Unitasa d. d. z o. z. š. Ljubljani.

SMRTNA KOSA

V celjski bolnici je umrla Stefanija Draksler, žena delavca iz Draksel, stara šele 20 let. — V Mariboru je umrl Karel Kjuder, katerega je zadela srčna kap v 52. letu starosti. Bil je uradnik pri delavskem zavarovanju 22 let, izredno delaven, vreden in uslužen.

DIVJA MAČKA

Oskrbniku graščine Strnišče na Dravskem polju je neka roparica vdirljala v kurnik ter mu vsega skupaj odnesla dvanajst kokoši. Oskrbnik je nastavil nekega večera past, v kateri je drugo jutro v svoje veliko začudenje našel ujeto divjo mačko, ki je velika redkost za te kraje.

OPEKLA SE JE DO SMRTI

V velikih bolečinah je v mariborski bolnici izdihnila štiriletna hčerka železničarja v Slivnici Marija Kobale. Dekletce se je v domači kuhinji polilo s kropom. Prevrnila je nase lonec vrele vode in zadobila smrtno opekline po vsem telesu.

Slovenska restavracija

ima vedno na razpolago svežo in dobro hrano, najboljša vina ter vedno sveže pivo.

Gostje imajo na razpolago tudi lepo urejeno ZIMSKO in LETNO KEGLJIŠČE.

MARIJA SANCIN

JORGE NEWBERRY 3372

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILOVIČ de Falicov in DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Slov. Babica

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

Diplomirana na Univerzi v Pragi in v Buenos Airesu Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer LIMA 1217 — BUENOS AIRES U. T. 23 - Buen Orden 3389

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 od 21 ure. GOVORI SE SLOVENSKO BARTOLOME MITRE 1676

Homigón Armado - Firma de los Planos

Pedro Morán 5130 Buenos Aires U. T. 50 - 5585

PRVOVRSTNA KROJAČNICA "LA ESTRELLA" ZA OBLEKE, SUKNJE IN PERAMUS

V ZALOGI VELIKA IZBIRA BLAGA ZNAMKE SUPERLAN

Stanislav Maurič

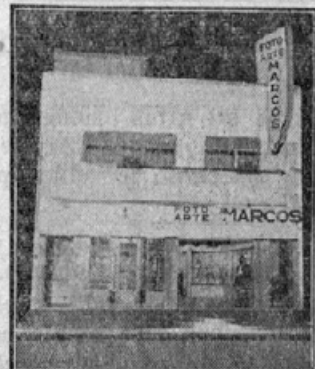
TRELLES 2642 — Buenos Aires

U. T. 59 - 1232

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelie MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325

U. T. 22 - 8327

DOCK SUD

NADALJEVALNO ŠOLSTVO V BELI KRAJINI

V Črnomlju je končala gospodinj-sko-nadaljevalna šola, ki je zelo do-bro uspevala pod vodstvom učiteljice Pepce Primožič in vsako leto izu-či po dvanajst deklet za dobre gos-podinje in jim da podlago ter zna-nje. Dvakrat tedensko so hodila de-kleta iz okoliških vasi k celodnevne-mu pouku, kjer jih je poučevala po-leg voditeljice same še učiteljica ženskih ročnih del, zaščitna sestra in banovinski zdravnik dr. Šobar. Šo-la, ki je zaradi pomanjkanja pro-storov prisiljena biti nastanjena v Komendi, je že tako udomačena, da je vsako leto več prigašenk, kot jih je mogoče sprejeti.

Ob sklepu šole so dekleta uprizo-rila gledališko predstavo z dvema kratkima igricama, kar je bilo do-bro obiskano. S čistim dobičkom so bili delno kriti stroški šole.

Tudi v Semiču je uspešno delova-la taka šola, ki jo vodi izmenoma vsako leto ena gđ. Vardjanova in gđc. Hudetova. V Metliki pa stalno vodi to šolo gđc. Višnerjeva in v njej poučujejo tudi ostale učne mo-

či tamošnje ljudske šole.

V Črnomlju kmečko-nadaljevalna šola, ni tako uspela, kot si jo je za-mislil nadaljevalno-šolski odbor. Kljub vsemu prizadevanju g. deka-na Bitnarja, ki je tudi odstopil učil-nico v Komendi in si še drugače pri-zadeval, da bi bil odziv čim števil-nejši, je bilo komaj 21 učencev na tej šoli. Dosti več zanimanja pa je po okoliških vaseh. Na Preloki pri-de ob nedeljah k izrednim predava-njem do 79 poslušalcev. Tudi na Se-lih pri Jagorju je za šolo veliko za-nimanje. Gg. župniki poučujejo v šolah tudi verouk in gredo tej po-trebni ustanovi za širjenje kmečke izobrazbe zelo na roke.

(Ta dopis prikazuje, kako je pred sedanjim totalitarnim napadom na svobodno Jugoslavijo, po vsej do-movini bil podučen naš kmečki narod za boljše in srečnejše bodoč-nost. Sedaj pa ubogi narod trpi pod najhujšimi zatiraleci sedanjega časa, kateri same sebe nazivajo za nosilce "novega reda", ki je v resnici naj-hujši nered, beda, lakota, trpljenje in vse kar je slabega mogoče misliti na svetu.)

Dr. Ribar navdušuje domovino

Svetnik jugoslovanskega posla-ništva Dr. Vladimir Ribar, je imel pred kratkem zanimiv in važen go-vor potom bostonske radio postaje. Ker je njegov govor zgodovinsko važen, ga prinašamo našim čitate-ljem:

"Dragi moji rojaki! — Moj prvi pozdrav velja mojim najožjim roja-kom Slovincem, kjerkoli oni prebi-vajo, v prvi vrsti pa onim, ki nosijo najtežji jarem, ki ga je slovenski narod v vsej svoji zgodovini doži-vel. Vam dragi rojaki v beli Ljub-ljani, Mariboru in Celju, v najmanj-ši hišici v dolinah in na planinah Slovenije, pa ravnotako onim na obali sinjega Jadrana in na našem sivem Krasu, pošiljam pozdrave vseh ameriških slovenskih izseljen-cev, ki z vami vred trpijo in soču-stvujejo. Takoj po prvem vpadu so-vražnika v našo zemljo so predsed-niki vseh naših podpornih Jednot in Zvez, ustanovili skupno organizaci-jo, brez razlike na svetovna nazira-nja in strankarske pripadnosti, da skupno s hrvaškimi in srbskimi or-ganizacijami zbirajo pomoč, da olaj-sajo vaše trpljenje in obenem bodo vam uteha. Ta del našega naroda, ki je kri vaše krvi, je tudi v tej težki uri z vami ter z vami vred, kot svobodni glasitelj vaših težav veruje, kakor tudi Vi verujete, v Vstajenje večje in srečnejše domovine Jugo-slavijske.

Pa tudi vam moji dragi bratje Srbi in Hrvati, ki delate isto strašno usodo z mojimi rojaki, veljajo moje misli in iste želje za našo skupno in srečnejšo bodočnost, ki jo bomo do-segli ob strani naših zaveznikov in prijateljev, posebno pa s podporo, ki nam jo daje največja svobodoljub-na in pravična zemlja na svetu: Ze-dinjene države Severne Amerike.

Govorim iz te krasne in velike de-mokratske zemlje, ki je prva med državami po prvi svetovni vojni pri-znala Jugoslavijo in katera tudi da-nes, kakor tedaj zastopa načela ve-likoga Wilsona: svobodnega izraza volje naroda. Ona ne prizna načelo nadutega nemškega "Lebens-raum-a", ki velja samo za nekatere privilegirane Velike sile, ampak proglašča načelo svobodnega razvit-ka vsakega naroda v skupnem sode-lovanju z drugimi svobodnimi naro-

di. Gospod predsednik Roosevelt je nešteto krat izjavil, da bodoči mir mora se naslanjati in graditi na principih svobodnega izraza volje naroda, svobode in vere ter prostovoljenja sodelovanja svobodnih na-rodov.

A ti principi so ravno v nasprot-stvu s takozvanim "novim redom", ki sta ga današnja Nemčija in njen satelit Italija postavila kot podlago ureditve "NOVE EVROPE".

Za načela svobode se bori danes Veliki Britanski Imperij, ves civili-zirani svet, in radi teh načel je naš narod stopil v boj, vedoč, da vsaka druga rešitev, ki bi bila diktirana, bi bila samo propast in izbrisanje narodne individualnosti Slovencev, Hrvatov in Srbov. Mi smo šli v boj proti mnogokrat nadmočnemu sovra-niku, napadeni smo bili od vseh stra-ni, nepričakovano in zahrbtno, toda šli smo v boj z vero v Boga in našo pravico in v obrambo najelementor-nejših načel vsakega naroda: za pra-vico obstanka in svoje svobode. To našo odločitev obdrževali so vsi svobodoljubni narodi, a posebno ameri-ški narod, ki nam je potom svojih predstavnikov izrazil priznanje za našo odločnost in hrabrost, ker smo bili pripravljeni žrtvovati vse pre-j kot pa biti suženj najstrašnejšega sovražnika celega človeštva.

Razkosali so našo Slovenijo. Mali slovenski narod so raztrgali na tri dele, misleč, da nas bodo zamogli preje uničiti in izbrisati iz družbe drugih narodov. Mi smo kljubovali stoletja in stoletja, na vse mogoče načine so nas poskušali tujci ugonobi-ti. Toda naš narod se je trdno dr-žal svoje grude in prišla je ura osvoboditve, ko smo se skupaj z brati Srbi in Hrvati zjediniili in slavili začetek naše svobode. Za to svobodo so hrepneli in se borila pokolenja in pokolenja, padlo je tisoče in ti-soče žrtev in ko so naši dobrovoljci v prvi svetovni vojni šli v boje, bi-lo je to skoraj brez izgleda na uspeh, ali oni so verjeli v zmago, v zmago pravične stvari.

Z isto vero in istim prepričanjem je naš narod vstal da brani svojo s tolikimi žrtvami pridobljeno svobo-do. Pod strašnim navalom najmoder-nejšo vojno-tehniške mašine in nad-močnostjo sovražnika naša se je voj-

ska morala umakniti. Toda vero v končno zmago in našo pravico so-vražnik nam ni mogel vzeti. Del na-še narodne vojske in mornarice, ki se je umaknil v inozemstvo, skupno z našimi zavezniki nadaljuje boj. Vlada našega mladega Kralja Petra II., v kateri se nahajajo edini zako-niti zastopniki vseh Slovencev, Srbov in Hrvatov, mednarodno prizna-na kot edini legalni izraz naše skup-ne domovine in nadaljevanje njene suverenosti, je povzdignila svoj glas v odbranilo nedeljivosti jugoslovans-kega narodnega ozemlja in proti razcepljenju našega naroda. Pred par dnevi je naš poslanik v Wash-ingtonu, g. Dr. Konstantin Fotič, vložil pri ameriški vladi svečan pro-test sledeče vsebine:

"Vlada nemškega Rajha in Kra-ljevine Italije so proglasile po vojaški zasedbi Jugoslavije, aneksijo Slovenije in to deloma po Nemčiji, a deloma po Italiji. Ta surov čin razcepljenja slovenskega naroda nasprotuje vsem etničkim princi-pom, ker na zemljišču, katero so za-sedle Nemčija in Italija, živi kom-paktno naseljen najčistejši sloven-ski element. Istotako je ta aneksija brez vsake zakonite podlage, ker vo-jajska zasedba, po veljavnih princi-pih narodnosti, ne menja, za časa trajanja vojne, zakoniti status zase-denega ozemlja."

"Kraljevska jugoslovanska vla-da, v kateri se kot sestavni del na-hajajo edini legalni zastopniki slo-venskega naroda, protetira proti temu postopanju Nemčije in Italije, katere s tem stremijo uničiti sloven-ski narod ter razcepiti nacijsko teri-torijo Jugoslavije."

S tem aktom jugoslovanska vlada je pred celim civiliziranim svetom protestira proti nezastopnemu po-četju diktatorjev očišča, ki hočejo vrniti človeštvo nazaj v najtemnejše dni brezzakonitosti in samovolje krutih tiranov, ki so smatrali nara-de takorekoč kot kupčijsko sredstvo za dosego svojih osebnih ambicij.

Naša vlada, ki je edini pravi izraz naše narodne volje, nadaljuje boj skupno z drugimi civiliziranimi na-rodmi, da pridobi zopet svobodo vsem Srbom, Hrvatom in Slovincem, da bo naš človek zopet svoj gospod na svoji zemlji. Odločena je ne odje-njati v borbi do končne zmage i do-klar ne bode od tujca-tlačitelja očiš-čen tudi najmanjši del naše svete zemlje."

TRST OBLJUBLJEN JUGO-SLAVIJI

V svojem govoru po radiu v Lon-donu je jugoslovanski ministrski predsednik general Dušan Simović rekel, da je od zaveznikov dobil za-gotovilo, da bo Jugoslavija dobila od Italije Trst in Primorje. Simović je rekel tudi, da mu je angleška vlada dala pismo zagotovilo, ki pravi, da ne bo nikdar priznala ka-ke razdelitve Jugoslavije.

Slično zagotovilo so dale tudi Združene Države Severne Amerike.

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ. KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

Dr. Nicolás Martín OD VETNIK

ZA TRGOVSKE ZADEVE

Posvetovanje za naročnike Slo-venskega lista brezplačno.

A R E N A L E S 1361

U. T. 41-3520, Buenos Aires

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo,

obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJŠEK

Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50-0277

VESTI IZ SEVERNE AMERIKE

SMRT POBIRA

Cleveland, O. — Zadnji teden je umrl po dolgi in mučni bolezni tu-kaj dobro poznani rojak Henry Ko-zuh, v starosti 57 let. Zapušča so-progo, dve omoženi hčeri in več so-rodnikov. Doma je bil iz vasi Ladja, fara Goričane pri Medvodah. V do-movini zapušča dva brata ter sestro in več sorodnikov. V Ameriki je bil 34 let. Pokopan je bil zadnji pone-deljek 23. junija.

SMRT MLADE SLOVENKE

Ely, Minn. — Iz Washingtona, D. C. je prispela brzojavka, da je tam dne 21. junija umrla vsled zastrup-ljenja zaradi slepiča Ana Hoffman. Zdravniki so sicer izvršili operacijo, pa je niso mogli rešiti. Pokojna je hči slovenskih staršev Ivana in Ur-šule Tomšič in sicer edina hčerka v tej družini; mati ji je umrla pred letom dni. Poleg očeta zapušča še sedem bratov. Ta žalostna vest je globoko pretresla in užalostila so-vrstnice pookljne in pa sorodnike. Bila je članica društva sv. Cirila in Metoda št. 1. Am. Bratske Zajedni-ce. — Žaljoči rodbini in vsem so-rodnikom naše sožalje!

Franjo Paternost, Brazil:

Evropska vojna v luči prerokov

XI.

NADALJEVANJE NAPOVEDB O VELIKEM KRALJU IN VELIKEM PAPEŽU

Kot smo videli v prejšnjih po-glavljih, večina prerokov, zlasti svet-nikov in raznih cerkvenih mož, na-poveduje prihod nekega Velikega kralja, princa miru in sprave, ki bo v sporazumu z Velikim papežom preobnovil svet. Prihod tega Velike-ga kralja se napoveduje kot posled-ica iz strašnih vojsk in krvavih revolucij, kadar bo ves svet skoro popolnoma propadel. V trenutku najbolj žalostnem in kadar se bo zdelo, da je skoro že vse izgubljeno, pokazal se bo na čudovit način ta Veliki Kralj.

Oseba tega Velikega Kralja je precej skrivnostna; same prerokbe si v tem pogledu nasprotujejo. Pre-roke francoskega izvora, napove-dujejo, da Veliki Kralj bo Francoz, iz stare francoske kraljevske rodbi-ne, toraj Bourbon; one nemškega izvora, odnosno nemških prerokov, kažejo nekatere na neko nemško ka-toliško vladarsko hišo v tem sluča-ju na Habsburžana. Še celo sv. Me-tod, prvi slovenski apostol in muče-niški škof, govori o Velikem Kralju in pravi "Veliki kralj bo iz Pano-nije...", toraj iz naše zemlje.

Vsa ta prerokovanja pa so si edi-na v tem, da ta Veliki kralj ali mo-narh, bo dobrega krščanskega pre-pričanja, ker vse prerokbe ga kaže-jo, da bo sodeloval z Velikim pape-žem ter pripomogel pri obnovitvi sveta.

Vse je pa možno, da bosta dva, ali celo trije Veliki kralji, eden za latinske dežele, drugi za nemške in tretji za slovanske; (primerjaj pre-rokbo dr. Paracelsa o treh velikans-kih zakladih in o starosti treh mož, ki bodo odkrili te zaklade!)

Pod vlado tega Velikega kralja

bodo izginila vsa verska nespora-zumljenja, to se da razumeti, da se bodo po prizadevanju Velikega kra-lja in s pomočjo Velikega papeža združile vse krščanske vere: katoli-ška, pravoslavna in protestantov-ske. Vse kaže na veliko reformo ka-toliške Cerkve same, in razne dru-gre prerokbe celo napovedujejo, da se bo zbral Veliki Cerkveni Zbor, kjer se bodo potrdila nova pravila; so še nekatere prerokbe, ki napove-dujejo, da se bodo nekateri duhov-niki celo zoperstavili novim Cerkve-nim Zakonom.

Veliki kralj bo begunec, izgnanec, kakor nam potrjujejo razni preroki.

Sv. Helena Bruggerska celo pra-vi: "Prine, na katerega niti mislili ne bomo, in čigar predniki so veli-ko trpeli od nesreč časa, bo napra-vil na svetu mir, potem po veliki bitki..."

Danes vemo za dva katoliška princa, in sicer Henrik, pariški grof, poročen z braziljsko princezo de Orleans Braganza, ki se nahaja se-daj nekje v Španskem Maroku, ter Otto Habsburški (ki študira "usta-vo zedinjenih evropskih držav" ne-kje v Sev. Ameriki).

Kot smo že omenili prihod tega Velikega kralja bo posledica velikih bitk, revolucij in strašnih bolezni; za časa teh katastrof bodo pravični zelo trpeli. Nekatere prerokbe napo-vedujejo, da bo proti koncu teh gro-zot celo solnce tri dni zatemnelo, da bo vladala tri dni tema, in da bo ka-zen božja tako strašna, da bo v tem ves svet spoznal prst božji. Toda najstrašnejša kriza bo trajala le tri mesece (maj, junij in julij 1943?) Še celo papež bo moral bežati iz Ri-ma, preko trupelj svojih svečeni-kov; in šele Veliki Kralj ga bo zo-pet povedel na Petrov Stol. V tej strašni katastrofi bodo poginili vsi hudobni, in kadar bo vse prešlo, bo-do oni, ki bodo ostali živi, popolno-ma prestrašeni od prisotnosti te strašne kazni božje.

Več prerokov napoveduje, da bo v Evropi izmed prebivalstva ostala le ena tretjina: ena tretjina bo po-ginila vsled vojsk in revolucij in druga vsled nalezljivih bolezni, ku-ge; in kdor bo ostal živ, bo moral imeti "železno glavo" kot napove-duje Stromberger, in ta bo zopet ve-roval v neskončno moč in usmilje-nje božje.

Veliki kralj bo najmočnejši kralj zemlje, imenovan bo tudi "Rim-ski cesar", s tem poslanikom božjim bo upostavljen mir v vseh deželah, in ljudje bodo srečni in zadovoljni... Nostradamus napoveduje, da bo za-sedel francoski prestol Henrik VI. leta 1944.... ali ne bo ta kralj obenem tudi Veliki kralj...? Vse je mogoče! Saj Nostradamus napove-duje, da bo kraljeval nad Francijo, Italijo in Španijo...

Z ozirom na vsa ta prerokovanja, pa zaključimo lahko eno, in sicer: za časa vladanja Velikega papeža, ki je sedanji "Pastor Angelicus", prišel bo na prestol tudi Veliki kralj, ki bo zrušil in premagal "kra-ljestvo hudobnih"; papež in kralj združena v popolnem soglasju, bo-sta uspostavila mir in slovo po vsej zemlji. Obenem se bo dopolnila zve-za različnih krščanskih ver z veliki-mi reformami, ki jih bo obnovil Ve-liko papež za časa svojega vladanja. Na ta način bo Kristusova vera sto-pila v najveličastnejšo dobo svoje zgodovine.

(Sledi še par zanimivih, starih prerokb, ki so mi prišle zadnji čas v roke.)

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost. razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni Dr. A. AZAGUIRRE.

Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih, jetrah, želodcu, živčevju, glavobol in revmatizem.

Ženske bolezni.

Analizacije krvi, vode itd. so izvršene po Profesorju Narodne Univerze v Buenos Airesu Dr. I. Raffo.

RAYOS X, DIATERMIA in ELEKTRIČNO ZDRAVLJEJNJE.

Zdravinski pregled \$ 3.—

Sprejemamo: od 9—12; pop. od 15—21. — Ob nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

(1 kvadro od Av. de Mayo v višini 900)

Tisoče krasnih motivov za

V E Z E N J E

namiznih prtov, prtičev, namiznih tekačev, posteljnih blazin, rjuh velikih in malih za zibelke, rute, spodnje perilo, jopice, Imamo na razpolago našim cenjenim odjemalcem katere prosit. "SISTEMA ENTNER" za odtis na kakršnokoli platno. mo, da nas obiščejo, brez vsake obveznosti, da si izberejo vzorce, ki so jim všeč in nam jih naroče za odtis na platno, ki nam ga izroče.

Cía. Laborarte

CARLOS PELLEGRINI 62, I. nadstropje — BUENOS AIRES U. T. 37-2247

ZA POUK IN ZABAVO

NAŠI MOŽJE

Jurij Slatkonja

Rojen leta 1456 v Ljubljani, umrl 26. aprila 1522. na Dunaju.

Leta 1495 ga najdemo na dvoru cesarja Maksimilijana kot kaplana in kantorja (cerkvenega peveca), 1498 pa je postal kapelnik novo-ustanovljenega dvornega pevskega zbora, ki je pod njegovim vodstvom kmalu zaslovel po vsej Evropi. Slatkonja je tudi sam zlagal pesmi in jim prirejal napeve za slovesne prilike. Po njegovem posredovanju so prišli najznamenitejši skladatelji one dobe na dvor in kmalu je zaslovel Slatkonja med glasbeniki kot prvi strokovnjak in veščak.

Leta 1513 je postal dunajski škof, se lotil z vnuemo urejevanja svoje škofije, ne da bi pri tem delu zane-marjal glasbo in znanstvo. Kot cesarjev svetovalec in zaupnik je opravljal razna poslanstva in imel pri vladnih političnih posvetovanjih važno besedo.

Jakob Galus-Petelin

Rojen leta 1550 na Kranjskem, umrl 18. julija 1591 v Pragi.

Vzgojen je bil najbrž v Stični in postal najkasneje leta 1574 pevec dvorne kapele na Dunaju. Pa se temeljiteje izobrazil v glasbi, je potoval po Avstriji, Moravskem in Češkem, zložil leta 1578 v Pragi latinsko mašo, postal najkasneje leta 1580 kapelnik olomuškega škofa in 1585 vodja zbora praške cerkve sv. Janeza na Bregu.

Bil je plodovit skladatelj, zapustil je 517 kompozicij, ki mu zagotavljajo mesto v vrsti največjih in vodilnih glasbenikov vseh časov.

Matej Langus

Rojen 9. septembra 1792. v Kamni gorici, umrl 20. oktobra 1855 v Ljubljani.

Kot otrok je moral delati v kovačnici in prišel osemnajstleten za šest let k nekemu sobnemu slikarju v Celovec, kjer se je skrivaj učil pisati in brati. Pozneje si je v Ljubljani kot sobni slikar toliko prihranil, da je mogel na Dunaj, kjer je obiskoval akademijo in posnel slike starih mojstrov. Ko mu je pošel denar se je vrnil v Ljubljano, prepustil bratu slikanje sob, sam pa delal portrete in s prihranki odpotoval v Italijo, od koder se je vrnil leta 1829 za stalno v Ljubljano.

Naslikal je številne freske v naših cerkvah, v frančiškanski in stolni cerkvi v Ljubljani, na Šmarni gori in Škofji Loki. Ogromno je štelo oljnatih slik, ki jih najdemo vseh po Sloveniji, največ pa v ljubljanskih cerkvah. Bil je zelo priljubljen portretist. Iz njegovih številnih portretov naj omenjamo posebej slike iz kroga Prešernovih zancev, zlasti pa dva portreta M. Čopa in Primiceve Julije.

Gregor Rihar

Rojen 1. marca 1796 v Polhovem gradu, umrl 21. julija 1863 v Ljubljani.

Orgljanja ga je učil domači duhovnik francoski jezuit p. Robert. Devetnajstleten je prišel Rihar v Ljubljano in bil l. 1829 posvečen za duhovnika. Službo stolnega organista pa je nastopil že leta 1825 in je isto opravljal do smrti. Rihar je preporoditelj cerkvenega petja na Slovenskem. Sam je napisal veliko štelo latinskih in slovenskih cerkvenih pesmi (tiskanih okrog 250). Njegove skladbe so preproste, se približujejo narodnemu čuvstvanju in marsikatera izmed njih je ponarede-la. Budil in gojil je tudi narodno petje in sam zložil nekaj posvetnih pesmi v narodnem duhu.

Jovan Vesel-Koseski

Rojen 12. septembra 1798 v Kosezah pri Moravčah, umrl 26. marca 1884 v Trstu.

Ginnazijo je študiral v Celju in Ljubljani, pravo v Graecu in na Dunaju ter služboval pri financi v

Ljubljani, Gorici, Tolmini in Trstu.

Svoje pesniške prvece je pisal v nemškem jeziku in tudi pri "Čbelici" ni sodeloval. Leta 1844 je presenetil Slovence z vzneseno odo "Slovenija cesarju Ferdinandu", ki je bila objavljena v "Novicah". To je morebiti njegova najlepša pesem. Odslej je zalagal "Novice" s številnimi prevodi in z nekaterimi samostojnimi pesmimi, izmed katerih je no znanje slovenščine, ki ga zapeljuje v samovoljno potvarjanje besed in ob največjem patosu v smešnost; včasih je docela nerazumljiv.

Bleiweis in onim njegovim sodelnikom, ki so bili pozabili Prešerna, je bil Koseski največji slovenski pesnik, navduševali so se ob njegovih pesnitvah za slovenstvo in za habsburški prestol. Njegov vpliv na javnost in na mlajše pesnike bi bil postal pogubonos, da se mu nista pravočasno uprla Levstik in Stritar.

Matej Cigale

Rojen 2. septembra 1819 v Dolenjih Lomeh pri Črnem Vrhu nad Idrijo, umrl 20. aprila 1889 na Dunaju.

Šolal se je v Idriji in Gorici, študiral pravo v Graecu in na Dunaju, kjer je bil imenovan leta 1850. v uredništvo državnega zakonika.

Pisateljstvo je začel v "Novicah", kjer je objavil nekaj prevodov, a se je kmalu lotil jezikovnih vprašanj. Na Dunaju je urejeval 38 let slovenski del državnega zakonika, kar je bilo silno težko delo, ker je moral sproti iskati in ustvarjati pravniške in državnoznanstvene izraze. S svojim delom je ustvaril slovenski pravniški jezik in usposobil slovenščino za uradovanje.

Glavno njegovo delo je veliki "Wolfy nemško-slovenski slovar", ki je izšel leta 1860 v dveh debelih zvezkih. Urejeval ga je pet let, uporabil gradivo starejših piscev in mu dodal poznejše "Znanstveno terminologijo". Kot presojevalec šolskih knjig državne zaloge je imel velik vpliv na jezik naših ljudskošolskih knjig.

V revolucijskem letu 1848 in pozneje si je priboril velike zasluge kot zagovornik enakopravnosti slovenskega naroda.

Luka Svetec

Rojen 8. oktobra 1826 v Podgorju pri Kamniku, umrl 21. januarja 1921 v Litiji.

Šolal se je v Kamniku in v Ljubljani, študiral pravo v Ljubljani in na Dunaju, služboval od leta 1853 pri deželni sodišču v Ljubljani, pozneje na Hrvaškem, prišel 1860 zopet na Kranjsko (Mokronog, Kočevje, Brdo, Ljubljana) in postal notar v Idriji, leta 1872 pa v Litiji.

Svetec se je le v mladih letih bavil z leposlovjem, pozneje se je posvetil politiki in bil deželni (1863 do 1895) in državni poslanec (izvoljen 1867 in 1871).

Napisal je zgodovinsko novelo "Vladimir in Kosara", ter pripovedno pesem "Peter Klepec", ki znači poskus, ustvariti na podlagi narodnega izročila slovenski nacionalni epos. Baval se je tudi z jezikoslovjem, kot prvi je posvetil slovenskemu naglasu razpravo, v kateri je pravilno označil muzikalni značaj slovenskega naglasa in je pripomogel z jezikovnimi spisi k enotnosti slovenskega književnega jezika. V politiki je bil Bleiweisov pristaš in se toplo zavzel za pravice slovenščine, za slovensko univerzo in Zedinjeno Slovenijo.

Kamilo Mašek

Rojen 11. julija 1830 v Ljubljani, umrl 29. junija 1859 v Steingu na Štajerskem.

Prvi pouk v glasbi je dobil pri očetu Kašparju, se izpopolnil na Dunaju in postal leta 1852 učitelj glasbe na Moravskem. Leta 1854 se je vrnil v Ljubljano in bil imenovan za učitelja javne glashbene šole, vodil nekaj časa moški zbor filharmo-

ničnega društva, a že čez tri leta težko obolel. Uglasbil je dve maši, več latinskih in slovenskih cerkvenih ter mnogo svetnih pesmi, vmes nekaj Prešernovih ("Venec slovenskih pesmi Fr. Prešerna"). Napisal je veliko pevsko šolo, malo pevsko šolo za ljudske šole, pevski katekizem ter ustanovil leta 1857 "Cecilijo", glasbeni mesečnik za orglavce.

Zgodovina tanka in slovenski dijak

Bilo je pred približno 30 leti, v času rojstva avtomobila. Reven slovenski dijak je poslal na generalni štab bivše c. kr. armade na Dunaju idejni načrt o avtomobilu, "ki bi mogel brez škode ali ovire prodrati v sovražne vrste in napraviti tam mnogo zmede in škode". Točen opis in malo skice — risarja ni bil zmčen — je priložil svojemu poročilu.

Ker več mesecev ni dobil odgovora, se je obrnil s skromnim pismom na tedanjega predsednika upravnega sodišča na Dunaju, g. dvornega svetnika dr. Ploja, ter ga je prosil, da se obrne na svojega prijatelja, višjega častnika v generalnem štabu pokojnega Tomšeta, ki mu bo morebiti povedal, če je ta idejni načrt prišel na pravi naslov in če je vzbudil tam kako zanimanje. Že po kratkih dneh je g. dvorni svetnik obvestil dijaka, da je načrt prišel sicer na pravo mesto, da se pa enkrat še ne more misliti na izvršitev takega načrta, ker še niso dani potrebni tehnični pogoji, posebno kar se tiče ureditve koles.

Preteklo je zopet nekaj mesecev, ko je ta slovenski dijak prišel po naključju v družbi več gospodov v tovarno avtomobilov Daimler v Dunajskem Novem mestu. Med novimi avtomobili zagleda tam naenkrat še ne dokončno izgotovljen avtomobil, ki je točno odgovarjal skici, katero je poslal generalnemu štabu. Nehote se mu izvije iz ust: "To je ja moj avtomobil." Naravno, da so ga navzoči, predvsem pa inženir tovarne, začudeno pogledali. Vprašanje dijaka, kdo je avtomobil napravil, je inženir preslišal. Ko je dijak pozneje zadevo pojasnil ostalim gospodom, ga je zopet, naravno, zadel le pomolvalen nasmeh. Kljub temu se je pa obrnil na generalni štab s prošnjo za pojasnilo, če je ta avtomobil v zvezi z njegovim predloženim idejnim načrtom, na kar je dobil lakoničen odgovor, "da ta avtomobil ni v zvezi s predloženim načrtom". Pika. Pika tudi za našega dijaka.

Ko čita danes v vsakodnevem časopisju ta dijak — sedaj starejši mož na odličnem mestu — kakšno gorje je prinesel tank nad človeštvo, ima samo eno željo: Bog daj, da je bil gornji lakonični odgovor generalnega štaba bivše c. kr. armade resničen.

Ko se je ta dijak več let pozneje obrnil na znano veletovarno acropostorij, načrta seveda ni več predložil, odgovora pa tudi ni dobil. Prepričan je pa, da bo ta ali v načelu podoben načrt, ki bo pa služil samo mirnim ciljem, prej ali slej izvršen in da bo podlaga za potniški in poštni promet bližnje bodočnosti.

Prehrana v Angliji

V spodnjem domu je februarja meseca imel minister za prehrano lord Woolton govor, v katerem je napovedal nadaljnje znatne skrajitve v prehrani Anglije. Uvozna možnost v Anglijo je zmanjšana, je dejal, zaradi sovražnega delovanja in zato, ker svoje ladje potrebujemo za prevažanje vojaštva in vojnega materiala. Angleži si bodo morali odreči marsikaj, je dejal, toda ostalo bo toliko, da gladovali ne bodo. Glede kruha je dejal Woolton, je položaj zelo dober in ni treba imeti nobene skrbi za dolgo dobo naprej. Glede slanine, sira, jaje in mesa pa je položaj slabši. V zadnji vojni je vse to Anglija dobivala iz Nizozemske. Danes ta prihod odpade. Moral bo predpisati zelo stroge omejitve. Glede sira sploh nima upanja, da bi ga mogel še dajati v večjih množinah. Tudi glede mesa, ki ga Anglija potreba pač v glavnem odreči. Toja uvaža, je položaj slab. Mesu se so nas signali — bila nas je petnaj-

da meso ni edini živež Angležev. Zadosti je krompirja, zadosti je kolerabe, zadosti raznih povrtnin, več kakor zadosti je raznih jedilnih olj, katerih zaloge bodo trajale dolgo naprej v bodočnost. Tudi mleka ne bo zmanjkalo. Fižola in boba je v izobilju. Posebno koleraba, ki je bogata na vitaminih, je postala angleška nacionalna jed in bo v mnogem nadomestila sadje, ki ga bo težko uvažati iz tujine. Angleška vlada bo pod svojim nadzorstvom zasejala 10.000 ha zemlje s kolera-ba. Tudi čebule in česna je v izobilju. Čebulo bo zasejala vlada sama na prostoru 5000 ha. V Angliji je dosti živine, svinj in perutnine, vendar bo treba paziti, da živali, ki bi jih s svojimi lastnimi sredstvi ne mogli preživljati, ne bomo redili. Pač pa upa, da bo dobil zadostne količine mlečnega praha, tako da bo oskrba z mlekom v vsakem primeru zadostna. Tudi pomaranče in limone prihajajo v ogromnih množinah ker hoče Anglija imeti velike zaloge teh vitaminov, ki bodo postali potrebni, kadar se bo čutilo pomanjkanje drugih živil, ki so za ohranitev telesne moči potrebna.

Še nekaj o Malti

O Malti smo zadnjič obširneje pisali, ker pa so Italijani hoteli te dni s svojimi ladjami nekaj tam rogoviliti, katero rogoviljenje so jim pa Angleži dobro plačali, saj so jim potopili vse njihove torpedne šolne, naj še nekaj o tem otoku napišemo.

O Malti, ki večkrat beremo o njej v vojnih poročilih, si mnogi mislijo, da je majhen otok Sredozemskega morja. Temu pa ni tako. Malteško otočje ima površino 323 štirjaskih kilometrov, od tega odpade 248 štirjaskih kilometrov na južni, glavni otok Malto, 18 na srednji, skoraj neobdrujeni otok Comino, 57 pa na severni otok Gozzo. Malta meri po dolgem v zračni črti 44 km, najširše mesto pa ima 24 km.

Površina Malte je v glavnem okrog 250 m visoka skalna ravan, ki pada proti jugu in jugozapadu strmo ter nerazčlenjena v morju, proti severovzhodu pa se počasi niža k morju in tu so številni zalivi, med katerimi so najvažnejši zaliv Marsa Sirocco, St. Thomas, La Valetta, St. Paul in Malleha. Prednost ima La Valetta s svojim, strateško izredno ugodnim položajem. Skalnati in močno utrjeni pomol sega daleč v morje in brani ozke prehode v obe naravni pristanišči Marsa Mouscetto in Great Harbour, ki gresta daleč v notranjost otoka.

Angleži so v času svojega gospodstva nad Malto storili vse, da jo spremenijo v nezavzetno trdnjavo, zlasti pa so pospešili to delo v zadnjih letih, ko so se začeli Italijani oglašati s svojimi pravicami do Malte. Zgradili so dolge vrste podzemeljskih, betonskih utrd, garnizijo so povečali, s kablom so zvezali otok naravnost z obema ostalima glavnima oporiščema svojega imperija na Sredozemskem morju, z Gibraltarjem in Aleksandrijo. Mnogo sto milijonov funtov je šlo za ta dela. Ne samo zoper napade z morja, temveč tudi zoper napade iz zraka je otok silno zavarovan. To je bilo tudi dokazano v sedanjí vojni, ko je v prvih mesecih italijansko letalstvo skoraj vsak dan bombardiralo Malto a ni s tem prav nič doseglo.

Avstralske čete

Kako sem spoznal avstralske čete — Že v svetovni vojni so bili "Anzaki" nevarni borci

Vedno in vedno čitamo, da so avstralske čete premagale to ali ono severnoafriško utrdbo. Vprašate, kakšne so prav te čete. Naj obudim nekaj spominov.

V letu 1916 sem bil v Franciji interniran v okrožju Dordogne na graščini, nekaj postaj od mesta Périgueuxa. Tu smo bili nastanjeni z ujetniki Nemci skupno. Pošljali so nas, če se je kdo priglasil, na delo na deželo. Silili niso nikogar. Tako smo se peljali v juliju po železnici na delo. Na postaji Ribe-Rac smo za nekaj časa izstopili. Kar zaslišimo: "Les Anzakes, les Anzakes!" In že so nas signali — bila nas je petnaj-

stolica — v čakalnico 2. razreda. Pri tem so nam govorili: "On vient les Anzakes, uit, uit, ses ont tres terribles pour vous!" (Anzaki pridejo, ti so strašni za vas!) Torej skriti smo se morali pred Anzaki. Zakaj? Tega nismo vedeli. Sicer so nam Francozi pripovedovali in kazali, žalibog pa takrat še nismo razumeli dosti francoščine, pa nam njihova razlaga ni dovolj koristila. Le čudno se nam je zdelo, da so nas skrili pred Anzaki. Seveda, ker so bili nevarni za nas!

Ko pa sem se v letu 1917 v maju ustavil s tovariši na veliki in lepi postaji v Lionu in smo čakali na drug vlak, je kar naenkrat završalo na peronu: "Les Anzakes, les Anzakes!" Nas pa so zopet nagnali francoski spremljevalci, da smo se morali poskriti.

Vrag vedi, sem si mislil, kakšni hudiči so ti Anzaki, če nas pred njimi tako skrivajo. Menda nas ne bodo kar živih odrli in požrli! Spremljevalec nam je s strahom in grozljivim pripovedovanjem razlagal, da so Anzaki ljudje, ki vse drugo, kar ni Francoz ali Anglež, pomore, da, brez milosti vse pobijejo, pa naj dobijo "les Boches" (Nemce), kjer hočejo. Tudi v ozadju ne prizanašajo. Zatorej naj se skrbno skrijemo!

Saj poznate človeško radovednost; seveda sem bil tudi jaz zelo, zelo radoveden, kakšni so ti "hudiči". Pa sem se previdno splazil in skrivaj opazoval te vražje Anzake. Vlak je stal na progi in polno je bilo Anzakov v njem. To vam je bil živ-žav! Vpili so, kričali, peli, ne vem, kaj še vse so počenjali ti Anzaki. Bili so sami mladi, od 20 do 25 let stari, lepi, statisti fantje-vojaki. Imeli so hlače dokolenke, na nogah škornje do polovice golenice, za škornji pa nože. Ker je bilo vroče, gornjega odela in čepice niso imeli, le srjace. Res, hudirjeva mladež! Ko so se odpeljali, sem zvedel, da so to avstralske čete, ki niso na fronti prizanašale ujetnikom in so baje vse poklale. Borile so se z neverjetnim pogumom in so se jih Nemci najbolj bali. Povsod so imeli velik respekt pred Anzaki. To ime ni nič drugega kakor začetnice uradnega vojaškega naziva: Australian and New Zeland Army Corps. Torej bore iz Avstralije in Nove Zelandije. Ti vojaki slove po nenstrašenem pogumu kakor naši Bosanci. Da, kakor naši Bosanci.

Pozneje, ko sem bil v civilni obleki, sem se celo razgovarjal z Anzaki. In sem spoznal, da so jako prijazni in bistri fantje. Z oči pa se jim bere odločnost, pogum in neustrašenost. Vozili so jih v letu 1916-1917 po vsej Franciji, z njimi so delali reklamo in vžigali domačinom pogum. Res je, da so nekaj nemških ujetnikov v nagli jezi napadli, zato je bil tolikšen strah, da so nas skrivali. Toda drugače so se obnašali prostodušno veselo.

Vekoslav Lilijs, nadučitelj v pokoju v Nov. mestu

Perramus Suknje Obleke

Najboljšo postrežbo dobite v KROJAČNICI LEOPOLD UŠAJ Cene zmerne - Delo prvovrstno GARMENDIA 4947 La Paternal Buenos Aires

Kaditi je prepovedano

Morda je nekoliko pretirana beseda, ki sem jo že večkrat slišal, da "so kadilec najbolj brezobzirni ljudje na svetu". Gotovo da bi bil krivičen, kdor bi kar na vprek tako trdil, ker ni dvoma, da je mnogo ljudi, ki imajo navado kajenja, ki so vedno obzirni do drugih in vsestransko lepo izobraženi.

Marsikaj sem že bil priča, kako je kadilec molče ugasnil cigareto ali cigaro, kadar ga je kdo navzočih opozoril, da mu dim slabo stori. Prav tako je videti vsak čas moške, kateri pri vstopu v kolektivo ali omnibus takoj ugasnejo ali odvrgnejo svoj "čik".

Oni dan se mi je pa primerila ena zgodba, kakor se ponavljajo mnogokrat, ki pa je imela nekaj posebnega grenkega.

Polno vozilo ljudi je bilo. Večinoma so bile ženske vseh starosti; tudi otrok je bilo in tudi prav malih. Na bit je bil kolektiv in tesno zaprt, da ni bilo nikakega zračenja. Oster tobakov dim mi je udaril v nos. Bila je teška cigara.

Ba že minilo, se bo že kaj razgubil dušeci duh, tako sem si mislil, toda še dolgo ne... Od kod vendar prihaja ta nevednost? Jaz nisem kadilec, toda tobakov dim zame vseeno ni nevaren strup in tisto, kar dela nevednosti, človek že prenese. Saj je treba še marsikatero neprijetnost na svetu pogoltniti. Kdor ničesar ne zna "požreti", kdor nikoli ne zna potrpeti, živi z vsemi ljudmi skregan in postane kmalu neznosen. Saj se večkrat sliši beseda, ki jo reče mož o svoji ženi: "laže bi jo nosil kot poslušal"... ali pa tudi ženo, ki potoži: "je vse zastoj, nikoli mi ne morem ugoditi"... Življenje, bi torej postalo jako neprijetna zadeva, če bi ljudje ne imeli nič krščanskega potrpljenja...

Tako je dobro, sem razmišljal jaz in... molčal. Kaj bi se vtikal v tuje zadeve...

Toda tobaka ni bilo konec. Cigara je vsak čas močneje žgala v nosove. Tam spredaj je bila mati z drobnimi otročkom. Nestrpno je začela zakrivati nos sebi in otroku in ogledavati se, kam bi se mogla umakniti pred nevšečnim dimom.

Človek pa naj potrpi in se ne vti-

ka v tuje zadeve... Kje vendar je tista nevšečna cigara?

Kmalu sem videl. Saj je bil prav blizu mene. V skrajnem kotu je oblastno sedel nek moški in izzivalno s cigaro v roki gledal deklet, ki je sedelo na stranskem sedežu in bila vidno v neprijetnem položaju radi njegovega dima pa tudi radi njegovega čudnega pogleda.

Kaj meni to mar! Kogar moti, naj se oglasi in naj svoje pravice brani, tako mislijo ljudje po veliki večini in tako delajo, in zato se tolikokrat godé nelepé stvari.

Tamle spredaj pa je z velikimi črkami zapisano "prohibido fumar y escupir"... Le zakaj je tisto zapisano, če pa tolikokrat vidiš da sam šofer, ki ima prav nad svojo glavo to napisano, nadvse samozadovoljno vleče svojo cigareto...

Na svojem mestu je stala zapisana prepoved, nažgana cigara pa tudi na svojem mestu, in je dajala tenek curek ostrega dima, ki je spravljal v nevoljo že domala vse potnike, toda nihče ni zinil. Torej zaradi enega neotesanca naj sedaj vsi požirajo njegovo surovost?... Zares, nihče ne žine.

Zase človek že prenese, toda zakaj bi morali prenašati taki, ki jim to ne le dela nadlego temveč tudi škodo, zato sem smatral da je treba, da nekdo vendarle opozori nevšečnosti, da njegovo ravnanje ni pravo.

Nagril sem se do njega in ga mirno spomnil, če bi nemara nekoliko potrpetel, in prenehal kaditi, ker je nekaj takih v vozu, ki jim očitno dim dela nadlego.

Kaj pač bolj naravno, kot da bi mož vzel cigaro iz ust, se opravičil, da se ni domislil tega in zadeva bi bila v splošno zadovoljnost končana.

Pa ni bilo tako! Grdo me je pogledal, molče pljunil na tla pod seboj, potegnil žveplenke iz žepa in začel na novo prižigati cigaro, čeprav mu je še dobro gorela. Brez besede je kadil dalje... Ljudje, ki so nekateri mojo gesto opazili, so se začudeno spogledali, in molče prenašali dalje nevšečni dim in kadilec, kateremu je kar naprej tičal v ustih že kratki konček nevšečne cigare.

"Hospital Tornú" je povedal šofer.

Zganili so se potniki. Tudi brezobzirni kadilec se je zganil. Odvil je okno in skozi odprto prižigal čik, ki ga je že žgal v ustnice in se dvignil.

Plečat, trsat človek, trdega obraza in prezirljivega pogleda... Plašno se je odmaknila gospodična, kateri je preje pod nos poganjal dim cigare, pa tudi mene je neprijetno dirnilo, ko je vstala pred menoj cela postava neprijetnega sopotnika.

Zares me je imelo preje, da bi tega človeka poklical k redu na bolj energičen način, ki bi bil primeren njegovemu izzivalnemu obnašanju; a sedaj... me je kar zamrazilo.

Siromak nima desne noge! Naslonil se je na bergljo in se porival proti izhodu... Prav zadovoljen sem bil tisti hip, da sem mu prihranil nevšečno ponižanje, da bi ga kot brezobzirnega vrhli ven iz voza. Saj je že dosti bridko njegovo življenje.

Pretresel me je ta pogled na nesrečno žrtev katerekoli neizgode, ki mu je odtrgala desno nogo... Pretreslo me je pa tudi tisto, kar sem sam preje razmišljal.

Tale človek, tako so se mi pletle misli, ki je tako brezobziren, ki mu tako nič ni mar za druge in ki celo očitno uživa, ko drugim povzroča neprijetnost, bo gotovo prej ali slej prišel na račun. Saj je ena osnovnih postav življenja, kakor ga vodi božja Previdnost, da človek žanje, kar je sejal. Res je veliko ljudi, katerim tega ni prav nič mar in se drže tega, da "meni je za moj trehuh, drugi naj se briga za svojega". So taki, ki pač zahtevajo od drugih, da so obzirni do njih, a sami sebi pa si dovolijo karkoli jim pade v glavo in nič ne pomislijo, kako more to druge boleti. To so tiste vrste ljudi, kateri žive, kot da so vsi drugi na svetu samo zato, da njim služijo... Tudi med ljudmi skromnega položaja je takih. One, ki so nad njimi, prezirajo ali pa se jim hinavsko prilizujejo; a tiste, kateri so pod njimi, peče, da je strah in boj... Nič ne bojejo upoštevati tega, da je nad njimi nekdo, kateri vse vidi in vsako socialno krivico ob svojem času izravna...

Siromak! Pač pomilovanja je vreden tisti mož, ki je tako nesrečno zgubil en ud svojega telesa... in vendar — zares me je pretreslo ko

sem ga takega videl — kar mi je moja misel že preje narekovala, to je bilo že izvršeno: da bo tisk brezobzirni človek, kateremu je v užitek, če more drugim prizadevati trpljenje, gotovo prišel med kamne božjega mlina in — saj je to njega zaletelo... le škoda, le nesreča zanj, da ni razumel trdega nauka, ki ga je dobil in še naprej izziva nase bridkost.

Verjetno je, da je to posledica njegove zagrenjenosti, nekake masevalnosti, ki v onemoglosti zadaja bolečine kjer more. Kaj takega se mnogokrat dogaja z ljudmi, kateri so v življenju nesrečni, a svoje ga pogleda nočejo dvigniti k božjim obzorjem in nočejo razumeti, po kakšnih stopnicah je speljana pot, ki vodi do sreče.

Nisem sodnik njemu, ki ga tudi ne poznam in ga nisem videl nikoli; to pa vem, da bi mnogo manj trpel v svoji bridkosti, če bi njegovo sree poznalo nekoliko plemenitosti in če bi on, ki je nedvomno prestal precejšno mero bolečin, potegnil iz tega zaključek, da je trpeti nekaj teškega in bi zato s plemenitim sree rad doprinesel k olajšanju neprijetnosti drugih in s tem pridobil sebi ne le sočutje, temveč tudi marsikatero stvarno pomoč, pred Bogom pa nagrado za pravo spolnjevanje ljubezni do bližnjega, ki se kaže tudi v obzirnosti kadilec do sopotnikov v javnih vozilih.

Janez Hladnik

Trgovci in obrtniki!
Oglašajte v "Slovenskem listu", da Vas bodo naši ljudje poznali!

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal Buenos Aires

CERKVENI VESTNIK

17. avg. Maša na Paternalu za Ido Maveo. Pel bo žalni zbor.
Pri sv. Rozi ob 12 uri za stariše Lah.
Molitve na Avellanedi.
24. avg. Maša na Avellanedi za stariše Gomboa.
Pri sv. Rozi za stariše Komac.
Molitve na Paternalu.

PO DOMOVINI IN PO ARGENTINI je naslov prireditvi, ki se bo vršila 31 avg. ob 15 uri v Salonu San José, Azcuénaga 158.

To bo čisto svojevrstna prireditve, na kateri bomo videli tudi en kosček naše slovenske domovine, naše domače kraje, običaje in lepote. Rojake, kateri imate kake lepe razglednice, fotografije iz domačih krajev, prosim, da bi mi dali iste na razpolago za tisto priliko. Priložite tudi nekatere najvažnejše podatke od slikanega kraja.

Za nas bo gotovo najlepši del prireditve tisti sprehod po slovenskih planjavah in dobravah. Zanimiv bo pa tudi sprehod skozi argentinske planine, ki ga bo peljal naš rojak Vigor Domicelj, eden najbolj znanih plezalcev v argentinskih planinah.

Vstopnina za odrasle je 1 \$, za otroke pa pol pesa.

Povabite tudi znanke, ki ne razumejo po naše, ker je namen prireditve, pokazati nekaj našega narodnega bogastva tistim, ki nič ne vedo o nas.

Janez Hladnik

Krojačnica 'Gorica' Franc Leban

WARNES 2191 Bs. Aires
Nasproti postaje La Paternal

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Caričin ljubljeneec

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje 239

Prepiranje je priključilo naposled častnika, kateremu je stražnik celo zadevo prijavil.

— Bedak in osel si, — zakliče častnik stražniku. — Menda ja ne misliš, da bo Cikla pomagal grofici pobegniti?

Vojak zamrmra nekoliko nerazumljivih besed, nakar se vrne na svoje mesto.

Rajmund si oddahne in odhiti skozi vrata.

Izgubil je že precej časa in tokrat je šlo za dragocene minute.

Častnik je opazil, da se Rajmundu nekak čudno mudi. On zmaže z rameni, nato pa se kakor nehoti napoti v dvorec, kjer bi se morala nahajati ujetnica.

Tu zve od kuharja, da je grofica dovolila svojim služkinjam, da smejo nočjo oditi v mesto.

Nato se napoti v drugo nadstropje, odpre nezaklenjena vrata in stopi v sobe.

Toda povsod je bilo prazno in mračno.

Ravno tako so bile prazne vse sobe v tretjem nadstropju.

Častnika se loti nepopisen strah.

Brez sape purileti k poveljniku in alarmira celo posadko. Poveljnik preišče v naglici stolp, toda že čez nekaj minut je vedel: Grofica Cosel je pobegnila!

Zamolčko zagrmni top.

Ta signal je alarmiral mestee in okolie.

Posadka se razdeli na dva oddelka in začne pod vodstvom poveljnika zasledovati begunco.

Nesreča je hotela, da je grofica Cosel zabodla v temnem drevoredu in je tako zgrešila mesto, kjer jo je čakal Rajmundov prijatelj s konji.

Njen prijatelj jo je medtem povsod iskal in obupno klical njeno

ime. Naposled, po dolgem času, se mu je posrečilo, da jo je našel. Ana je obupno stala v temi in se brez moči naslanjala na neko drevo.

V največji naglici jo Rajmund odvede h konjem, — toda v tem trenutku se s treh strani pojavijo vojaki.

— Naprej — naprej! — zakliče Rajmund in potegne iz žepa svoj samokres. — Jaz vas bom varoval! Bežite!

Ana Cosel vzpodbode svojega konja, — na njeni levici je jezdil Rajmundov prijatelj.

Strel za strelom se je razlegal za begunci.

Rajmund se je boril kot lev in je spretno zadrževal Anine zasledovalce.

Toda vedno so se pojavljali novi vojaki, kakor da bi rastli s tal.

Nenadoma se Rajmund opoteče.

Z roko se prime za prsa, kjer se je nahajal važni spis, nato pa se zgrudi na tla.

Rajmund strahovito zakriči, — a ta krik je izražal vse, kar se je skrivalo v duši tega človeka, ki je do zadnjega diha ostal zvest svoji ljubljeni, ki mu je bila sicer prijateljica, ki pa nikoli ni bila njegova ljubica.

Ana Cosel je slišala ta krik kljub kričanju in hrupu, ki se je razlegal okrog nje.

Ona takoj ustavi konja.

Uvidela je, da daljnji beg nima več pomena.

— Jezdite sami naprej, — hitite!

— zakliče ona svojemu ranjenemu spremljevalcu.

Temu se je res posrečilo pobegniti.

Njega bi zadela zelo občutna kazen, če bi padel vojakom v roke.

Ana je že videla, da so jo vojaki obkolili. Ona dvigne roke in skoči s konja.

— Nihče se me ne sme dotakniti! — zakliče ona ponosno. Njen ukaz je zopet koristil. Vojaki se umaknejo in častnik, ki je vodil četo, stopi pred grofico, da bi jo zaščitil.

Grofica pa se vsa razburjena napoti na ono mesto, kjer je Rajmund Helm ležal v mlaki krvi na zemlji.

Dva vojaka sta stala z gorečimi bakljami poleg nesrečnega Rajmunda Helma.

Nenadoma odpre Rajmund oči in se s svojimi zadnjimi močmi malo vzravna.

Zdelo se je, da mu je dajala bližina ljubljene žene novih moči.

— Rajmund! — zakliče Ana, poklekne na tla in objame z rokami nesrečnega.

Na častnikov migljaj se vojaki umaknejo še nekoliko korakov.

Tu se je odigravala gniljiva tragedija, — to je tudi častnik slutil. Ta Cikla ni bil navaden kmet.

Rajmundove oči, v katerih je polagoma ugašal njihov sijaj, so gledale lepo, smrtinobledo Anino obličje.

— Ana, nisem te mogel rešiti, — zašepeče on — prvič je dejal "ti" — zato pa lahko zate vsaj umrem!

Tudi to je sreča, samo me boli, ker te zapuščam v oblasti tvojih sovražnikov. V trenutku moje smrti pa je to zame zelo trpko. Težko te zapuščam!

Te besede je Rajmund izgovoril s slabim in nemoglim glasom.

— Ti ne boš umrl, moj zvesti prijatelj, — obupno vzklikne Ana Cosel.

Rajmund se trpko nasmehne.

— Smrt mi že stoji ob strani, Ana

— nestrpna je že! — Zbogom, — zbogom za vedno — karkoli sem storil, — za koga sem živel, dihal in molil — mi ni treba razlagati! Samo enkrat naj poljubim pred svojo smrtjo tvoja ljubljena usta, — nato pa naj me zakrije vedno temna noč!

Ana Cosel se skloni nad nesrečnika in ga prvič in zadnjič v svojem življenju poljubi.

To je bil nežen poljub.

Rajmund se zgrudi.

Toda še enkrat napravi neko pomembno kretnjo, z roko se prime za žep.

— Ta spis — zašepeče on — vedno sem ga nosil pri sebi — nihče ga ne sme dobiti v roke — razen tebe!

Ana seže z roko pod njegov plašč in vzame neopaženo kraljevo ženitveno obljubo.

V njenem naročju je izdihnil Rajmund Helm, toda okrog njegovih ust ni bilo trde poteze.

Grofica se vzravna.

Bila je kot okamenela.

— Odnosite nesrečnega Helma v dvorec — reče ona zamolklo. — Sedaj nimam nobenega upanja več, da bom kdaj doživela svobodo!

Zgodilo se je tako, kakor je ukazala.

Ana se zaklene v svojo sobo in ni hotela nikogar, niti poveljnika pustiti k sebi.

Tretji dan je poklicala k sebi poveljnika in ga prosila, naj priskrbi Helmu lep pogreb.

Poveljnik ji je to obljubil.

Kralj Avgust, ki ga je poveljnik tedaj o vsem obvestil, ni ukazal ničesar, kar bi poslabšalo Anino stanje.

Najbrž je tudi njega ganila ta tragedija in smrt zvestega Aninega prijatelja.

Ana Cosel je bila že štiridesetlet let stara, toda njena lepota je bila še vedno taka kakor nekoč, ko je postala kraljeva ljubica.

Njen obraz je bil še vedno tako dražesten kakor nekoč. Tudi njeno vedenje je bilo še vedno tako ponosno kakor nekoč na dvoru kralja Avgusta.

Toda odkar je za njo umrl Rajmund Helm, ni nikoli več mislila na beg.

Udala se je v svojo usodo, toda kralja ni nikoli več videla; ravno tako tudi ne svojih otrok, ki jih je dal Avgust dobro vzgojiti.

Zato so tudi otroci pozabili svojo nesrečno mater.

Avgust se je medtem približal koncu svojega življenja.

Toda do smrti se je trudil posnemati razkošnost in razsipnost francoskih kraljev in je zato v svoji prestolici še vedno prirejal sijajne svečanosti.

Le na ujetnico v Stolpenu ni nihče več mislil.

Kralj Avgust je že pred mnogimi leti nekoč padel s konja, ko je hotel razkazovati svoji ljubici, kneginji Ljubomirski, svojo spretnost.

Sedaj, v svojih starih dneh, bi se moral varovati, toda on se ni oziral na nasvete svojih zdravnikov.

Ko mu je moral dvorni kirurg nekega dne amputirati na nogi palec, ki se je vnel, se je operacija sicer posrečila, toda kralj je od takrat šepal.

Pozneje je nekega dne padel iz kočije in od takrat se je njegova bolezen le še poslabšala.

Rana se je ponovno vnela in nekega dne je kralj Avgust izdihnil.

Ko je Ana Cosel zvedela za smrt kralja Avgusta, je bila strahovito ginjena.

Cele dneve je jokala in vzdihovala, — objokovala je človeka, ki ga je še vedno ljubila, čeprav jo je po kratkem času ljubezni tako strašno preganjal.

Šest dni po kraljevi smrti se je pojavil v Stolpenu poslanec novega kralja, ki ji je sporočil, da je svo-

JAPONSKA PRAVLJICA

Tam daleč na vzhodu v deželi sonca in rož, na Japonskem, je živela prelepa deklica, ki ji je bilo ime Krizantema. Zmeraj se je smejala, zmeraj je bila dobre volje. Vse je imela rada: rože, ptičke, sonce. Najraje pa je imela svojo mater.

Nekega dne pa je izginil smehljaj z njenih lic in v njenih očeh so se prikazale solze.

Kaj se je zgodilo? Mati je zbolela. Ves dan in še pozno v noč je deklica posedala ob njeni postelji in ji stregla. A vsa skrb je bila zaman. Mati je umrla.

Krizantema je bridko zajokala: "Mamica, ne zapusti me same!"

Mati pa je ni slišala. Ni odprla oči, ni dvignila rok, da bi pobožala ubogo hčerko po bledeh licih. Prišli so tuji ljudje in povedli žalostno deklico iz izbe. Njeno dobro, ljubljeno mater pa so zagreblili v črno jamo.

Vso dolgo noč je Krizantema jokala. Zjutraj pa je odšla na materin grob. Grob je bil pust in prazen. Niti ene rože ni bilo na njem.

Krizantema je odšla v gozdove, na travnike, na polje. Iskala je drobno rožico med grmičevjem, med travo, med požetim žitom. Vse zastoj! Bila je pozna jesen in cvetja ni bilo nikjer več. Sive megle so se vlekle nad travniki in poljem. Suho listje je padalo na ovenelo travo. Veter je zavijal okoli hiš.

Krizantema se je razočarana vrnila na pokopališče. Pokleknila je na materin grob in bridko potožila:

"Mama, mamica moja! Nimam rožice, da bi jo položila na tvoj grob. Ljubi Bog, o naj se jaz sama spremenim v rožo in okrasim zapuščen materin grob!"

Vrgla se je na kup sveže prekopane prsti in bridko zajokala.

In glej: kakor da bi se nebo samo razžalostilo, so začele padati z neba težke deževne kaplje. Z dekličinih mehkih las in njenih otožnih oči pa so padali na materin grob biseri, ki so se razbrsteli v prekrasne cvetove. Materin grob je bil posut s samimi — krizantemami.

Tako je velika ljubezen majhne

deklice ustvarila krizanteme, prelepe jesenske rože.

BERACEVO PREKLETSTVO

(Narodna pripovedka)

V davnih, davnih časih je stal na Pohorju lep grad, obdan z zelenimi setvami in pisanimi travniki. Lastniki tega gradu so bili zelo bogati. V svoji zakladnici so imeli cele kope srebra in zlata.

Zadnji lastnik tega gradu se je nekoč ponesrečil na lovu. Zapustil je ošabno, brezsrčno vdovo in majhnega sina. Sinko se od matere ni naučil ničesar dobrega in lepega, zato je postal tudi sam ošaben in hudoben.

Nekega dne je priromal do gradu star popotnik. Ves utrujen od dolge poti je legel v senco košate grajske lipe. Sinko prevzetne grajščakinje je prav ta čas drobil vrabcem kruha. Ko je opazil uboega starčka, je ježno zakričal nad njim:

"Kaj polegaš tukaj in plašiš vrabce? Pojdi dalje!"

Popotnik ga je pohlevno prosil: "Dovoli, da se malo odpočijem. Star sem že in truden. In tudi lačen sem. Daj, dovoli, dobri deček, da pobere nekaj drobtin!"

Deček ga je grdo zavrnil: "Molči in poberi se!"

Ker se je popotnik še vedno obotavljal, je deček ves razkačen planil k njemu, mu zlomil palico in ga hotel preteptati. Pa je nesreča hotela, da je padel v mlako in si umazal gosposko obleko. Na ves glas je začel klicati mater:

"Mati, mati, poglej, tale starec me je pahnil v mlako!"

Stekel je v gld k materi, ki je ta čas sedela pri bogato obloženi mizi in se gostila. Ko je zagledala sinkovo umazano obleko, je vzela v roko velik kos maslenega kruha in začela z njim čistiti obleko. Zraven pa je klela starca in Boga.

Popotnik je v tem hipu stopil k oknu, milo pogledal brezsrčno graj-

ščakinjo in zaprosil:

"Truden sem in lačen, gospa, daj te mi vsaj kosček kruha!"

Grajščakinja se je grdo zarežala, mu vrgla z blatom onesnažene skorje kruha in zakričala:

"Na, požeruh, da boš sit! Zdaj se mi pa hitro poberi izpred oči, drugače te napodim s psi!"

Ubogi popotnik se je molče sklonil, pobral kruh, ga poljubil in blagoslovil. Potem se je obrnil in odšel. Mimogrede pa si je hotel pri vodnjaku utesiti še žejo. Ko je sinko brezsrčne grajščakinje to videl, je skočil za njim in začel metati kamenje vanj in v vodo.

Starčka je minulo potrpljenje. Preveč je bilo hudobije. Dvignil je pest, grozeče požugal proti gradu in zakričal:

"Naj bo ta grad proklet na veke!"

Komaj je te besede izrekel, se je nebo zatemnilo in črni oblaki so se privlačili od juga. Voda v potokih in vodnjakih je začela naraščati. Preplavila je polja in travnike. Strele so švigale vseprek in ubile grajske pastirje in čredo na pašniku. Med strahovitim tuljenjem in gremenjem se je odprla zemlja in požrla grad s hudobno grajščakinjo in njenim brezsrčnim sinkom vred.

Na kraju, kjer je nekoč stal mogoben grad, leži zdaj črno jezero. Njegovi valovi so mrtvi, brezgibni: noben vihar jih ne gane in nobena riba ne živi v njih.

SEST LET . . .

Šest let moj oče v grobu spi. Ko mislim nanj — še zdaj žalujem in kakor nekdaš se mi zdi, da mi glas njegov še čujem.

Takrat, moj oče, ko si umrl, ugasnil mi je heli dan, z oči sem solzo si otrl, kri tekla je iz srčnih ran.

Ne veš, predragi oče moj — šest let nevzdravno spiš v gomili, kako, kako je zdaj z menoj: nikomur se tvoj sin ne smili. . .

..Nikar ne jokaj, sinko moj!"

mi rajnki oče šepeta.

"Saj kmalu prideš za menoj in tam boš, kjer sem jaz — doma. . ."

Še danes zvon mehko iz lin udarja mi v srce in dušo: Spominjal se očeta, sin — Šest let že spi pod črno rušo!

Radmirski.

UGANKE

Ravna deska, štiri noge — za bogate in uboge; sklede, krožnike drži in jedi iz njih deli.

(Miziv)

Iz glave mi biček v višino štrli, če me obrneš, sem večja za tri.

(Stevilika)

Moka in sol nam je pokrila in naredila čisto bel dol.

(Snež)

Na drog smo črko O obesili, da se suši, diši nam kot meso, ki je brez kože in kosti.

(Klobasa)

Velike zobe so v usta zabili, me vzeli v roke in v gozdu rabili.

(Grablje)

ZA DOBRO VOLJO

Raztreseni profesorji

Profesorjeva gospa hodi z možem med njivami in travniki.

"Ne bo dolgo lepo, le glej kako sparjen in žejen je lan tam na njivi."

"Oh, ljuba Mira", pravi profesor, ki se je vzdramil iz svojih misli, "za otroške srajčke bo ravno dovolj velik."

*

Profesor Klobučar je bil na obisku pri prijatelju. V salonu so mu pokazali krasno blazino v umetniško spleteni preobleki.

"To mi je naredila moja hčerka", pravi gospodar.

"Aha," kima pomembno profesor Klobučar, "gotovo za poročno darilo."

*

Profesor Peterlin sreča znanca: "Oh, glej ga Matjaža, sto let te že nisem videl. . . kje vendar hodiš? . . . Kaj pa dela tvoja žena?"

"Toda, Joža, jaz vendar nisem poročen!"

"A tako, saj res," se praska profesor Peterlin po pleši, "pa kaj sem že hotel reči? Da, kako dolgo pa si že neporočen?"

*

Profesor Kočevar seže v žep po robec, izvleče pa pismo.

"Ja svinčnik, to pismo sem vendar vrgel v nabiralnik pri Zmajskem mostu, tega se točno spominjam. . . Ali je bilo morda kaj drugega? Ja, sedem kosmatih, kje je vendar moj robec?"

*

Vse najboljše k vašemu šestdesetemu rojstnemu dnevu, gospod profesor! Toda, mislim, da se ne motim, še danes na ta vaš praznik ti čite do vratu v delu?"

"Ah, Bogu bodi potoženo, nekateri bivši učenci so mi poslali za čestitke latinske in grške pesmi, pa moram ta lep dan porabiti za to, da vse to popravim."

hodna.

Vrata ječe so se odprla.

Ana Cosel je dolgo zrla na kraljevega odposlanca, nato pa je žalostno zmajala z glavo.

— Hvala nasledniku kralja Avgusta za njegovo milost, — reče Ana, — toda sedaj ne potrebujem več svobode!

Sedaj je zame prepozno!

Sedaj ne maram več oditi iz tega stolpa, ki je videl toliko mojih solz in slišal toliko mojih vzdihljajev.

Prosim, da mi dovolite, da smem ostati tukaj do konca svojega življenja!

Kraljev glasnik se je vrnil v prestolico in sporočil kralju grofičino željo.

Kralj je izpolnil Anino željo.

Ana ni bila več ujetnica, lahko je šla kamorkoli je želela, toda vendar še ostala prostovoljno v trdnjavi do konca svojega življenja.

Svojo pokojnino, ki je iznašala tri tisoč tolarjev, je uporabljala za svojo obskrbo, z ostankom pa si je kupovala knjige.

V njeni zbirki knjig in raznih drugih stvari so pozneje našli mnogo kolajn, ki jih je okrasil nekoč kralj Avgust s svojo in njeno sliko.

Sedemnajst let je živela nesrečna Ana v trdnjavi, za vladanja Avgustovega naslednika in je doživela celo njegovo smrt in kronanje novega kralja.

Večkrat je sprejemala odlične goste in vse je očarala s svojo duhovitostjo in modrostjo, ravno tako pa tudi s svojo skoraj nadnaravno lepoto, ki jo je še sedaj odlikovala. Revezem v okolici Stolpena je bila blag angelj.

Novega kralj in svojih otrok ni nikoli videla.

Leto pozneje je izdihnila svojo blago dušo v Stolpenu.

Umrla je lahko, — takoso trdili tisti, ki so bili navzoči pri njeni smrti.

Ko je umrla je bila osemdesetpet let stara.

Skoraj vse njene predhodnice, ki jih je kralj Avgust osrečil s svojo ljubeznijo, so umrle pred njo.

Novi kralj je ukazal, naj jo tiho pokopljejo.

Tako je našla Ana Cosel v cerkvi v Stolpenu svoj grob.

Nedaleč od njene grobnice je počival njen zvesti prijatelj Rajmund Helm.

Dragoceni spis, ženitveno obljubo kralja Avgusta, je Ana zažgala nekoliko dni pred svojo smrtjo.

Ana je zapustila troje otrok, — grofa Friderika Cosela, generala kavalerije, hčerko Frideriko in Konstanco.

Tako je končalo življenje najlepše in najduhovitejše žene našega časa.

Trdnjava v Stolpenu še dandanes stoji in štrli kot znamenje prevarene ljubezni in poteptane zvestobe pošastno v zrak.

Grof Agapov je končal svojo povest.

Nekaj časa je vladal v malem caričinem kabinetu globok molk.

Vsi so bili ginjeni.

— Žalostna je vaša povest, — prekine naposled carica Katarina molk. — Žalostno je bilo življenje lepe grofice Cosel — a njen prijatelj Rajmund Helm je bil nenavadno zvest človek, — v tako nesebičnost, zvestobo in ljubezen ne morem verovati!

— Nesebična zvestoba obstoja, vaše Veličanstvo, — odgovori grof Agapov, — toda samo tedaj, če človek ne doživi prevelikega razočaranja.

Fatima, ki je samo napol poslušala grofovo pripovedovanje, se je namaknila sedaj v kot kabineta.

Tam je stal njen prijatelj Julijan Sanderski, ki ga je lepa baronica pomembno pogledala.

Za njo je bil že skrajni čas, da za-

pusti zimsko palačo carice Katarine, ker je med pripovedovanjem grofa Agapova neopaženo dvignila s tal bisere markize de Vernuil.

Ko so se začeli gosti naposled poslavljati, ko je carica Katarina milostljivo mahnila z roko in odšla v spremstvu svojega paža iz kabineta, prime Julijan Sanderski hitro Fatimo za roko in jo odvede iz palače, pred katero ju je pričakovala njuna kočija.

171. POGlavJE.

Uničena sreča

Zapustili smo mlado načelnikovo hčerko v lepi vasi Oršovi, kjer je sedela s ciganko v uti svojega vrta in je nenadoma slišala glasno govorjenje.

— To je Vladimirjev glas! — vzklikne mlada žena in skoči prestrašeno s klopi. — To je moj mož, gotovo me išče.

Da, bil je Vladimir, ki se je sedaj pojavil pri vhodu v malo utico.

Poleg njega je stal načelnik Nikita, s svojim bakrenordečim obrazom in vodenimi očmi starega pijanca.

Za njima je stalo nekaj ljudi, — dvanajst do petnajst oboroženih mladeničev, slug in občinskih stražnikov, ki so imeli puške in sablje.

Za stražniki so se prerivali radovedni gosti.

Niso sicer vedeli, zakaj gre, toda njim je bilo dovolj, da so videli oborožene stražnike. Prihitele so k utici, da bi videli, kaj se je zgodilo.

— Dora — zakliče Vladimir in pogleda skoraj ježno svojo mlado soprogo. — Ti si tukaj — s to ženo?

Pridi — pridi k meni!

Dora uboga svojega moža.

— V božjem imenu — zakliče ona in se nežno privije k njemu. — kaj se je zgodilo?

Kaj se dogaja tukaj?

Ti in oče sta tako resna, — kaj nameravajo ti stražniki in ti mladeniči s svojim orožjem?

— Koga iščete?

Ali se je zgodila kaka tatvina, ali je morda storjen kak drugi zločin?

Vladimir pokaže na Elizabeto.

Ta je mirno stala in radovedno motrila s svojimi jasnimi očmi čudni prizor, ki se ji je nudi.

— Tiče se te-le ciganke! — vzklikne Vladimir.

V trenutku, ko je Vladimir izgovoril te besede, se mlada ciganka zdrzne.

— Ciganke? — vzklikne Dora. — Nje se tiče? — Oh, potem — potem — njen glas dobi skoraj radosten prizvok — potem gre tu za pomoto!

Če je ciganka sploh kaj zagrešila, je to gotovo taka malenkost, da ni vredna besede.

Jaz jamčim za njo!

— Dora, prosim te. . .

— Ne, Vladimir, pusti me izgovoriti!

— Jaz sem pravkar sklenila prijateljstvo s to ciganko, iskreno prijateljstvo in če marsikdo med vami ne bo mogel razumeti, kako sem mogla kaj takega storiti, se ne bojim, temveč vam naravnost povem.

— Ta ciganka je popolnoma osvojila moje srce!

Mar ne, Vladimir, ti ne boš sedaj mislil, da je ona hudobna in pokvarjena oseba.

Ti veš, da ne poklanjam tako lahko komu svojega srca, da nisem tako zaupljiva in da pazim, koga si izberem za prijateljico!

— Jaz vem samo to — odvrne mlado Vladimir, — da si se prenaglija, če si ponudila tej tuji ciganki svoje iskreno prijateljstvo!

Pojdi sedaj odtod!

Moram govoriti s to ženo!

— Da, pojdi odtod, otrok moj, — vzklikne sedaj načelnik Nikita — izvršiti moramo važno stvar, — ne gre za malenkost.

Vladimir stopi bližje.

On pogleda Elizabeto, jo ostro premeri od pete do glave in reče odločno:

— Kdorkoli si, odkoderkoli prihajaš in kakorkoli se imenuješ, proglasim te v imenu njenega Veličanstva carice Katarine ruske in v imenu zakona aretirano!

Ti si aretirana, — pokori se zakonu!

Elizabeta je stala kot okamenela. Nobene besede ni mogla spregovoriti.

Dora pa obupno krične.

— Aretirana? — zakriči načelnikova hčerka. — Ali boste res vrgli v ječo to ubogo, nesrečno deklico?

Ne, ne, to je le šala, neslana šala, ki ste si jo izmislili, da bi se naši gosti čim boljše zabavali!

Izmislili pa bi si lahko dostojnejšo šalo, jaz ne trpim, da se tako šalite z mojo prijateljico!

— Dora — reče Vladimir — še enkrat te prosim, rotim te, ne mešaj se v naše zadeve!

To se tiče samo nas!

Stvar je važna in službena!

— To praviš ti meni na najin poročni dan? — vzklikne Dora, ki se je vsa tresla od razburjenja.

— Žena, moram, moram! — Ti ne veš, kaj vse stoji zame in tvojega očeta na kocki!

Bodi prepričana, da gre le za ukaz iz Petrograda!

— Naj bo karkoli, bodi pravičen!

— začne Dora obupno rotiti svojega soproga.

— Jaz postopam po ukazu in v imenu Njenega Veličanstva carice Katarine ruske! — zakliče glasno Vladimir. — Njena je stvar, če je aretacija te deklice pravična ali ne!

— Ali mi nočete vsaj povedati, — reče sedaj razburjena Elizabeta, — zakaj me hočete kot zločinko aretirati, — zakaj postopate z menoj kot z zločinko, — zakaj me sploh zasledujejo?

— Zakaj? Da, zakaj? — zakliče Dora. — To nam povejte! — Povejte nam vzrok aretacije, — to je vaša dolžnost! (Nadaljevanje)